

**UCHWAŁA NR/...../2021
RADY GMINY PRUSZCZ GDAŃSKI**

z dnia 2021 r

w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Pruszcz Gdański w latach 2021-2025”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369 oraz Dz. U. z 2021 r. poz. 794 i 803) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Pruszcz Gdański w latach 2021-2025”, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Jak stanowi art. 16b ust. 1 i 2 w/w ustawy gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej. Strategia zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Ponieważ poprzednia strategia obejmowała okres do 2020 roku zasadne jest przyjęcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na kolejne lata tj. 2021 – 2025.

SPORZĄDZIŁ

Z-ca Kierownika
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Pruszkach-Górnym z siedzibą w Cieplicach

Ewa Kozłowska

WNIOSKODAWCA

WÓJT

Magdalena Kołomyjeżak

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY PRUSZCZ GDAŃSKI NA LATA 2021-2025**

Juszkowo 2021

Spis treści

Zastosowane skróty3

Wstęp4

1. Część pierwsza Strategii – wprowadzająca5
 - 1.1. Struktura Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych5
 - 1.2. Zespół do prac nad utworzeniem Strategii6
 - 1.3. Uwarunkowania prawne i zgodność z dokumentami programowymi7
2. Część druga Strategii – diagnostyczno-analityczna10
 - 2.1. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Pruszcz Gdański10
 - 2.2. Podstawowe informacje o Gminie10
 - 2.3. Sytuacja demograficzna11
 - 2.4. Pomoc społeczna, wsparcie osób i rodzin z problemami14
 - 2.5. Wspieranie rodziny, w tym rodzin bezradnych opiekuńczo-wychowawczo18
 - 2.6. Kształcenie mieszkańców i mieszanek Gminy22
 - 2.7. Wsparcie osób starszych i z niepełnosprawnościami23
 - 2.8. Przemoc w rodzinie i interwencja kryzysowa28
 - 2.9. Wzmacnianie aktywności lokalnej30
 - 2.10. Dostępne zasoby kadrowe i instytucjonalne32
 - 2.11. Analiza SWOT poszczególnych obszarów35
3. Część trzecia Strategii – programowa41
 - 3.1. Wizja rozwoju Gminy Pruszcz Gdański41
 - 3.2. Cele strategiczne, operacyjne i działania do realizacji42
 - 3.2.1. Cel strategiczny 1. Systematyczne wspieranie rodziny i dbanie o prawidłowy rozwój dzieci w środowisku rodzinnym44
 - 3.2.2. Cel strategiczny 2. Edukacja wieloobszarowa – uczenie się przez całe życie w różnych obszarach46
 - 3.2.3. Cel strategiczny 3. Prowadzenie polityki włączającej wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami49
 - 3.2.4. Cel strategiczny 4. Skuteczne reagowanie na aktualne zagrożenia i nowe zjawiska społeczne52
 - 3.2.5. Cel strategiczny 5. Dynamiczny rozwój lokalny i silne więzi społeczne54
4. Zarządzanie realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański73
5. Finansowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański73

Zastosowane skróty

BDL GUS	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
CIS	Centrum Integracji Społecznej
DPS	Dom Pomocy Społecznej
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KIS	klub integracji społecznej
MRPiPS-03-R	Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach
NGO	organizacja pozarządowa
OKSiBP	Ośrodek Kultury, Sztuki i Biblioteka Publiczna
OSiR	Ośrodek Sportu i Rekreacji
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OZPS	Ocena zasobów pomocy społecznej
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PES	podmiot ekonomii społecznej
RDD	Rodzinny dom pomocy
UG	Urząd Gminy
WRiSPZ-G	Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
WTZ	warsztaty terapii zajęciowej

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pruszcz Gdański na lata 2021-2025 zwana dalej Strategią została opracowana zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej i jest dokumentem spełniającym rolę przewodnika w kształtowaniu celów rozwoju gminnej polityki społecznej.

Cele do realizacji, które w danym momencie są najważniejsze i realne do osiągnięcia, można było wskazać w przygotowanej Strategii dzięki poznaniu występujących problemów oraz możliwego do wykorzystania potencjału.

Strategia jest dokumentem odzwierciedlającym skalę problemów i odpowiedzią na pytanie, co można poprawić w obszarze pomagania. Dokument ma za zadanie nie tylko pokazywać problemy na tle zachodzących procesów społecznych, ale również dawać propozycje ich przewycięzania. Strategia pokazuje też kierunki działania przy realizacji nowo pojawiających się wyzwań w życiu społecznym Gminy Pruszcz Gdański. Dokument jest zgodny z podstawowymi zasadami współżycia społecznego, w szczególności z zasadą pomocniczości. Wartościami, którymi kierowano się przy tworzeniu lokalnego programu pomocy społecznej są: harmonijny rozwój człowieka, poczucie bezpieczeństwa, aktywny udział w kształtowaniu swojego życia, prawo do dokonywania wyborów oraz partnerstwo i podmiotowość.

Strategia może podlegać zmianom m.in. gdy będą pojawiać się nowe, ważne cele a część z przedstawionych w dokumencie celów straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian będzie miernikiem działań i dążeń społeczności. Jest to więc instrument umożliwiający podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w dalszej perspektywie.

1. Część pierwsza Strategii – wprowadzająca

1.1. Struktura Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Strategia składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część pierwsza wprowadzająca	Zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.
Część druga diagnostyczno-analityczna	Diagnoza problemów społecznych została opracowana na podstawie danych własnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim, otrzymanych ze szkół podstawowych funkcjonujących w gminie oraz danych z Głównego Urzędu Statystycznego. Zawiera informacje ogólne dotyczące Gminy Pruszcz Gdański oraz diagnozę problemów społecznych w Gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w Gminie, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT).
Część trzecia programowa	Zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej samorządu gminnego na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące Strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania, czas realizacji oraz sposób zarządzania strategią.

1.2. Zespół do prac nad utworzeniem Strategii

Do udziału w pracach nad Strategią zaproszono przedstawicieli gminy, jednostek działających w obszarze polityki społecznej, a także sektora pozarządowego. W skład zespołu weszli przedstawiciele następujących instytucji i organizacji:

1. Kierownik i Z-ca kierownika GOPS,
2. Przewodniczący i Z-ca przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Pruszcz Gdański,
3. Pełnomocnik ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani,
4. Przedstawiciel Urzędu Gminy ds. Społecznych,
5. Przedstawiciel Urzędu Gminy ds. Gospodarki Komunalnej,
6. Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Pruszczu Gdańskim,
7. Przedstawiciel Straży Gminnej Gminy Pruszcz Gdański,
8. Przedstawiciele Gminnych Szkół,
9. Przedstawiciel Ośrodka Sportu i Rekreacji Gminy Pruszcz Gdański,
10. Przedstawiciele organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń:
 - 1) Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym i Bezdomnym WIGOR w Borkowie,
 - 2) Stowarzyszenie RYTA z siedzibą w Gdańsku, Schronisko Ryta w Wiślince,
 - 3) Akcja Humanitarna „Życie” Oddział w Pruszczu Gdańskim,
11. Przedstawiciele Rady Gminy Pruszcz Gdański,
12. Przedstawiciel Stowarzyszenia Sołtysów Gminy Pruszcz Gdański.

1.3. Uwarunkowania prawne i zgodność z dokumentami programowymi

Podstawy prawne Strategii

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, zgodnie z ustawą, powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Zgodność z dokumentami strategicznymi

Strategia jest dokumentem określającym priorytety przyszłych działań gminy w zakresie polityki społecznej. Ma ona również pomóc w umocowaniu prawnym konkretnych działań, ma być także istotnym ogniwem w hierarchii dokumentów strategicznych poczynając od Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030, aż do strategii gminnych, zachowując w stosunku do nich pełną kompatybilność i komplementarność.

1. Zgodność z Długookresową Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków, mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Cel główny realizowany jest w trzech obszarach strategicznych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy wpisuje się w cele strategiczne i kierunki w obszarze efektywności i sprawności państwa DSRK – Polska 2030, takie jak:

- 1) stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,
- 2) wzrost społecznego kapitału rozwoju.

2. Zgodność ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Strategia wpisuje się w cele szczegółowe Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, takie jak:

- 1) wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
- 2) redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

3. Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 stanowi załącznik do uchwały nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku.

Cele niniejszej Strategii są spójne z celem strategicznym Strategii Rozwoju Województwa: Otwarta wspólnota regionalna, który realizowany jest poprzez działania określone w ramach celu operacyjnego Wrażliwość społeczna:

1. Rozwój usług społecznych (w tym kadry i infrastruktury), w szczególności w formule zdeinstytucjonalizowanej, przy wykorzystaniu potencjału PES i NGO, na rzecz rodzin, osób z niepełnosprawnościami, osób niesamodzielnych oraz seniorów;
2. Likwidacja barier instytucjonalnych i fizycznych w dostępie do wszystkich usług publicznych, m.in. poprzez stosowanie zasad projektowania uniwersalnego;
3. Aktywizacja i (re)integracja społeczna oraz zawodowa osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich opiekunów, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, kobiet, dzieci i młodzieży;
4. Realizacja programów w zakresie: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami, rozwoju

ekonomii społecznej, współpracy z NGO, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;

5. Skuteczna i trwała integracja imigrantów, w tym poprzez działania z obszaru edukacji, kultury, zdrowia i pomocy społecznej;
6. Rozwój instytucjonalny NGO i PES ukierunkowany na: tworzenie stabilnych miejsc pracy, profesjonalizację kadry, rozwój sieci centrum organizacji pozarządowych, wzmocnienie zasobów (w tym majątkowych) i urynkowanie;
7. Wdrożenie mechanizmów kompleksowego wsparcia aktywności obywatelskiej i wolontariatu.

2. Część druga Strategii – diagnostyczno-analityczna

2.1. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Pruszcz Gdański

Diagnoza została przygotowana na podstawie dostępnych danych, statystyk, sprawozdań m.in. Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Sprawozdania rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach, Ocenie zasobów pomocy społecznej, Sprawozdania z realizacji programu „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”, Sprawozdania z realizacji programu „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”, Sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Wiejskiej Pruszcz Gdański, Sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Pruszcz Gdański.

Diagnoza obejmuje lata 2015-2019, jednakże z uwagi na zagrożenie występowania i rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, sytuację epidemiczną w 2020 roku, w części danych w diagnozie dodano 2020 rok, w którym można już zaobserwować pierwsze skutki pandemii.

Przedstawione problemy społeczne skupiają się na zdefiniowanych w ustawie o pomocy społecznej podstawowych dysfunkcjach/cechach rodziny, które przyczyniają się do wykluczenia lub zagrożenia wykluczeniem społecznym osób/rodzin. Statystyki obejmują osoby i rodziny korzystające z systemów zabezpieczenia społecznego na terenie gminy. Obserwowane zmiany przedstawione są w ujęciu rocznym wskazując na zmiany oraz tendencje. Reakcja na bieżącą sytuację społeczno-gospodarczą może nastąpić z opóźnieniem, w związku z czym pełne oszacowanie problemu nie jest możliwe. Przykładem jest tu trwająca epidemia.

2.2. Podstawowe informacje o Gminie

Gmina Pruszcz Gdański to gmina wiejska położona w północnej części powiatu gdańskiego w województwie pomorskim. W całości znajduje się

w aglomeracji trójmiejskiej, mając bardzo rozwinięte powiązania komunikacyjne. Kształt gminy wskazuje na duże rozciągnięcie w kierunku wschodnio-zachodnim, otaczając miasto Pruszcz Gdański i granicząc z gminami: Kolbudy, Pszczółki, Trąbki Wielkie, Suchy Dąb, Cedry Wielkie. Siedzibą gminy do 31 marca 2020 roku był Pruszcz Gdański, a od 1 kwietnia 2020 roku siedzibą jest Juszkowo.

Gmina zajmuje powierzchnię 143,6 km², co stanowi 20% powierzchni powiatu. Gęstość zaludnienia wynosiła 218 osób/km² (znaczną zmianą od 2015 roku – 188 osób/km²), powiat 149 osób, województwo 128, Polska 123.

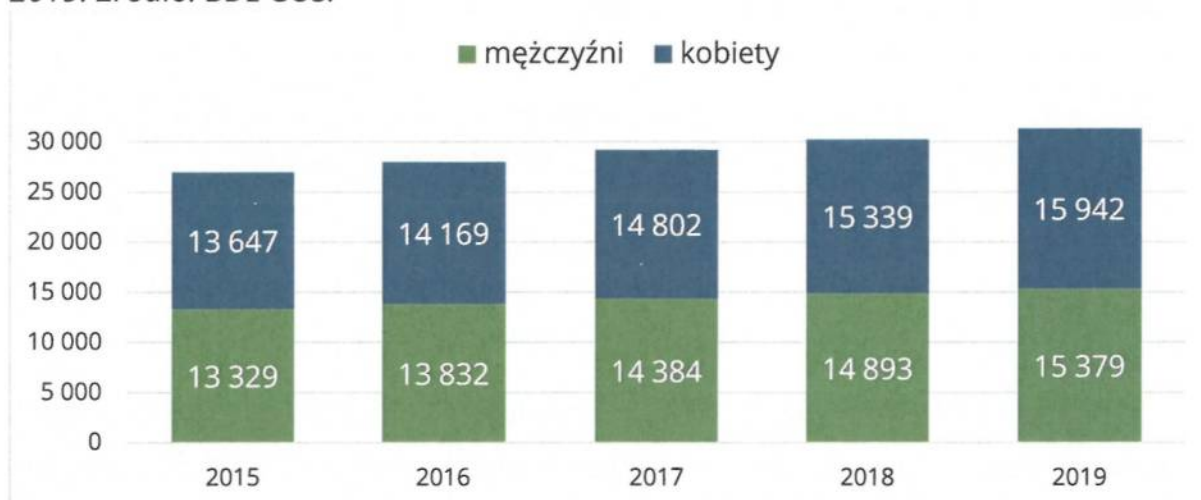
Na terenie Gminy Pruszcz Gdański znajdują się następujące miejscowości: Arciszewo, Będzieszyn, Bogatka, Borkowo, Borzęcin, Bystra, Ciepłowo, Dziewięć Włók, Goszyn, Jagatowo, Juszkowo, Krępiec, Lędowo, Łęgowo, Malentyn, Mokry Dwór, Przejazdowo, Radunica, Rekcin, Roszkowo, Rotmanka, Rusocin, Straszyn, Świńcz, Weselno, Wiślina, Wiślina, Wojanowo, Żukczyn, Żuława, Żuławka.

2.3. Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna mieszkańców jest podstawowym, wyjściowym elementem określania i szacowania potrzeb mieszkańców, co ma bezpośrednie przełożenie na planowane kierunki i działania w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.

W Gminie Pruszcz Gdański liczba mieszkańców znacznie wzrastała – w latach 2015-2019 w każdym roku w stosunku do roku poprzedniego notowano wzrost między 3,6 a 4,2%. Ogólny wzrost w analizowanych latach wyniósł 16,1%, z 26 976 do 31 321 mieszkańców. Proces tak dynamicznego wzrostu liczby mieszkańców jest długofalowy – w ostatniej dekadzie ogólna liczba mieszkańców wzrosła z 19 379 osób w 2009 roku do 31 321 osób, w 2019 roku (+61,6%). Dostosowywanie infrastruktury i dostępności usług wymaga szybkich i konsekwentnych działań w tak zmiennej strukturze demograficznej. Zabezpieczanie potrzeb mieszkańców wymaga ciągłej analizy sytuacji bieżących, jak i przyszłych pojawiających się potrzeb.

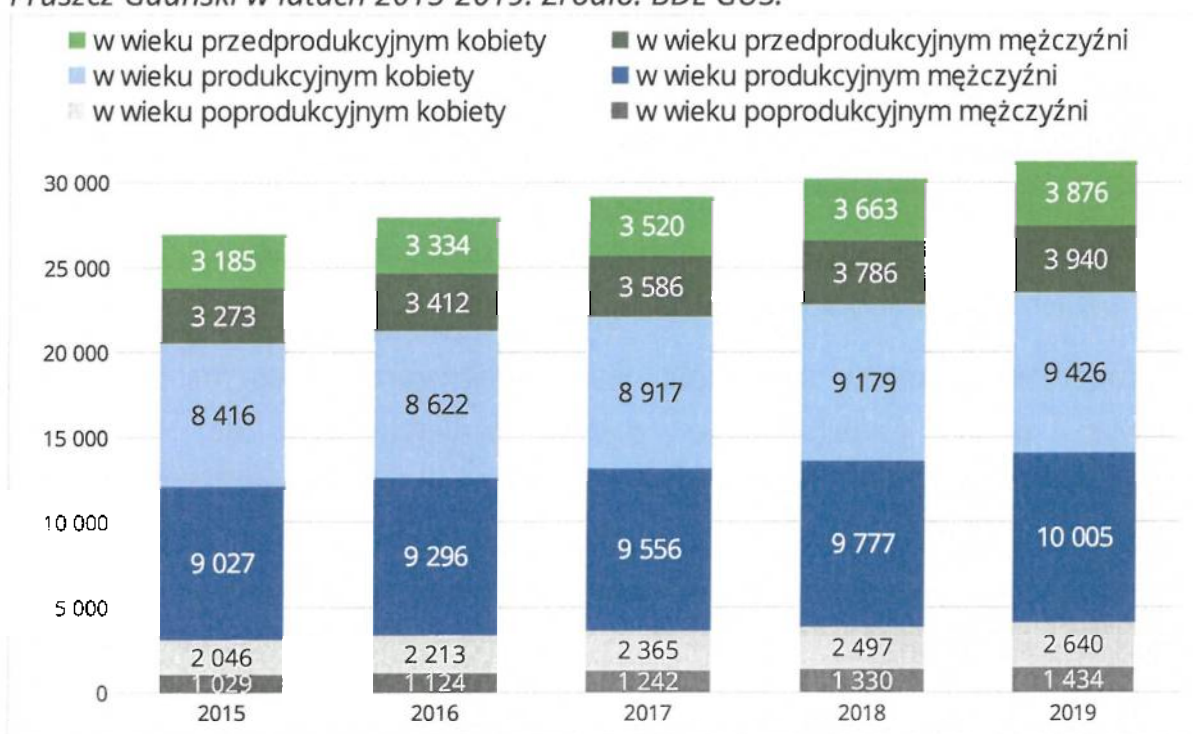
Wykres 1. Liczba ludności w podziale na płeć w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: BDL GUS.

W latach 2015-2019 według danych GUS wzrastała liczba mieszkańców w każdej grupie funkcjonalnej tj. w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat, wieku produkcyjnym 15-60/65 lat odpowiednio dla kobiet i mężczyzn oraz w wieku poprodukcyjnym 60+/65+. Najwyższy procentowo wzrost dotyczył osób starszych, +32,5%, z 3 075 do 4 074 osób. Liczba dzieci i młodzieży wzrosła o 21,0%, z 6 458 do 7 816. Liczba osób w wieku produkcyjnym wzrosła o 11,4%, z 17 443 do 19 431. Powyższe dane wskazują na niezwykle dynamiczny proces przyrostu mieszkańców, rozkładającego się nierównomiernie w poszczególnych grupach wiekowych. Dostosowanie usług w gminie jest dużym wyzwaniem.

Na przestrzeni analizowanych lat zmienił się także odsetek mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych. Przyrost liczbowy w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym przełożył się na wzrost odsetka w ogólnej liczbie mieszkańców, z 23,9 do 25,0%. Natomiast wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym wpłynął na zwiększenie odsetka osób starszych z 11,4 do 13,0% wśród mieszkańców Gminy Pruszcz Gdański. W konsekwencji powyższych wzrostów spadł odsetek osób w wieku produkcyjnym, z 64,7 do 62,0%.

Wykres 2. Liczba ludności w podziale na funkcjonalne grupy wieku i płeć w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: BDL GUS.

Pomimo zmian w strukturze ludności Gmina ma najbardziej korzystną strukturę w porównaniu do powiatu gdańskiego, województwa pomorskiego i Polski. Odsetek osób młodych jest wyższy, a odsetek osób starszych jest niższy niż w wymienionych jednostkach terytorialnych.

Tabela 1. Odsetek mieszkańców w podziale na grupy wiekowe w Gminie Pruszcz Gdański, powiecie gdańskim, województwie pomorskim i Polsce w 2019 roku. Źródło: BDL GUS.

Wyszczególnienie	Gmina Pruszcz Gdański	powiat gdański	województwo pomorskie	Polska
Odsetek mieszkańców w podziale na grupy wiekowe (%)				
w wieku przedprodukcyjnym	25,0	22,5	19,7	18,1
w wieku produkcyjnym	62,0	61,8	59,8	60,0
w wieku poprodukcyjnym	13,0	15,7	20,5	21,9

2.4. Pomoc społeczna, wsparcie osób i rodzin z problemami

Zgodnie z ustawą pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc przyznawana jest na okoliczność występowania problemu w rodzinie, wskazanych w ustawie przyczyniających się do wykluczenia lub zagrożenia wykluczeniem społecznym osób/rodzin.

W 2019 roku pomocą społeczną objęto łącznie 738 rodzin, 1 575 osób w rodzinach. 428 rodzin, 920 osób w rodzinach, korzystało ze świadczeń (w tym pracy socjalnej) a 310 rodzin, 655 osób w rodzinach objętych było wyłącznie pracą socjalną. Odsetek 42% rodzin korzystających z pracy socjalnej wskazuje na wysokie wykorzystanie wsparcia rodzin bez włączania świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych.

Na uwagę zasługuje fakt konsekwentnego włączania pracy socjalnej na szerszą skalę w świadczeniu pomocy społecznej. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych bądź niepieniężnych w latach 2015-2019 spadła z 488 do 428. Jednocześnie wzrosła liczba rodzin korzystających wyłącznie z pracy socjalnej, z 37 do 310 rodzin (prawie 10-krotny wzrost). W strukturze wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną odsetek wzrósł z 7,0 do 42,0%. Zgodnie z ustawą praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku, w celu rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków tej społeczności. W pracy socjalnej pracownik socjalny w pierwszej kolejności stara się wykorzystywać dostępne zasoby klienta,

środowiska lokalnego, a zasoby instytucji m.in. świadczenia mogą zostać włączone w następnej kolejności.

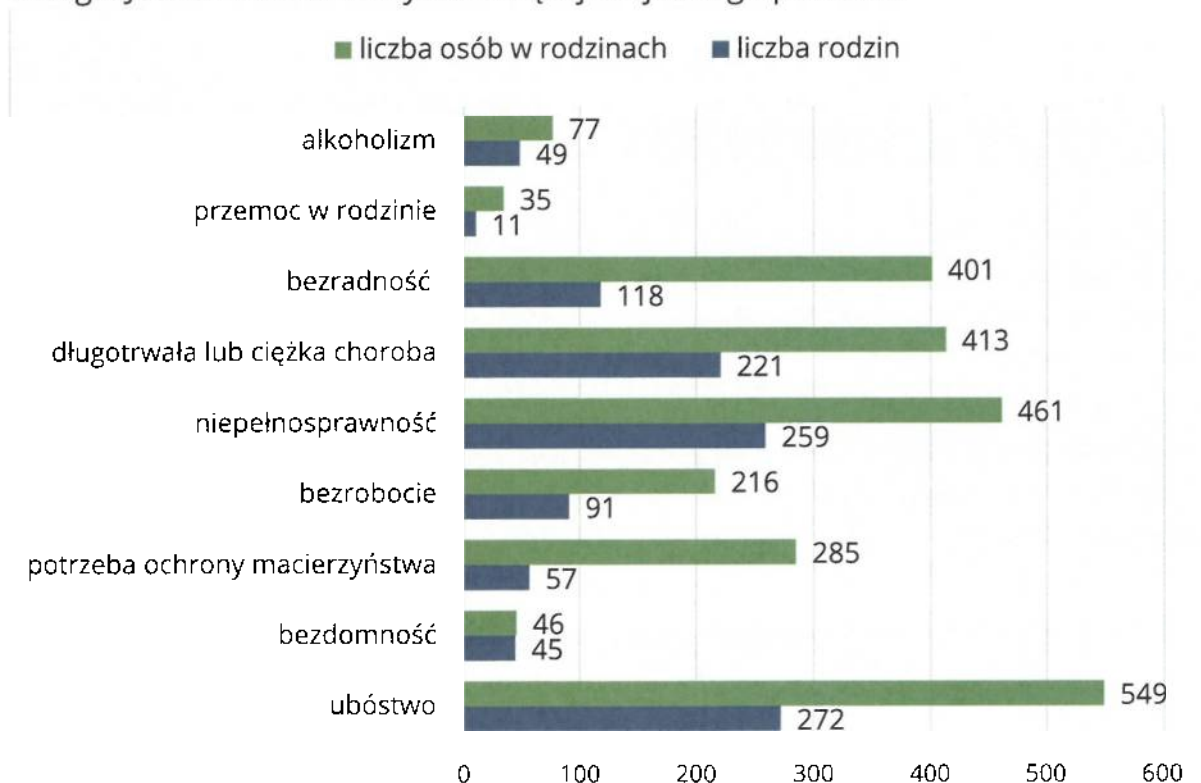
Tabela 2. Rodziny objęte pomocą społeczną w formie świadczeń lub/i pracy socjalnej w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin ogółem	525	551	653	637	738
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	488	487	483	442	428
Liczba rodzin objętych wyłączną pracą socjalną	37	64	170	195	310
Odsetek rodzin, którym przyznano świadczenia (%)	93,0	88,4	74,0	69,4	58,0
Odsetek rodzin objętych wyłączną pracą socjalną (%)	7,0	11,6	26,0	30,6	42,0

W 2019 roku najczęstszym powodem przyznania pomocy było ubóstwo (272 rodziny), następnie niepełnosprawność (259 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (221 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (118 rodzin). Pomoc była także przyznana w kolejności z tytułu bezrobocia, potrzeby ochrony macierzyństwa, alkoholizmu, przemocy w rodzinie.

Wykres 3. Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Pruszcz Gdański w 2019 roku. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.

Uwaga. Jedna rodzina korzysta z więcej niż jednego powodu.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdańsku z terenu Gminy Pruszcz Gdański na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 395 osób, w tym 279 kobiet (70,6% wszystkich zarejestrowanych). Liczba osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych wyniosła 57 osób (14,4%). Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności Gminy wyniósł 0,6%.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa i bezrobocia systematycznie i znacząco spadała w latach 2015-2019. Liczba rodzin z problemem ubóstwa spadła o 23,6% (z 356 do 272 rodzin), a z problemem bezrobocia o 60,4% (z 230 do 91 rodzin). Dane potwierdziły polepszającą się sytuację gospodarczą oraz rozwijający się rynek pracy, co przełożyło się na mniejsze zapotrzebowanie wsparcia z systemu pomocy społecznej. Zakłada się wzrost liczby rodzin korzystających w 2020 roku ze względu na stan zagrożenia epidemicznego, który może prowadzić do zwolnień w różnych branżach gospodarki np. gastronomii, hotelarstwie, turystyce.

Tabela 3. Rodziny objęte pomocą społeczną z tytułu ubóstwa i bezrobocia w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo – liczba rodzin	356	357	348	286	272
Ubóstwo – liczba osób w rodzinach	951	880	758	603	549
Bezrobocie – liczba rodzin	230	163	124	109	91
Bezrobocie – liczba osób w rodzinach	656	457	305	251	216

W Gminie Pruszcz Gdański realizowany był Program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023, w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, zaktualizowano Program gminny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2016-2017 realizował projekt konkursowy „Nowa szansa – program reintegracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z Gminy Pruszcz Gdański” w ramach działania 06.01 Aktywna Integracja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Projekt skierowany był do 12 osób bezrobotnych, w tym 5 osób z niepełnosprawnością pozostających bez pracy.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobą bezdomną jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Obowiązkiem gminy jest zapewnienie podstawowych potrzeb tym osobom. Proces stawania się osobą bezdomną jest zróżnicowany i przebiega w różnych odstępach czasowych. Przyczyny bezdomności są wielorakie i mają niejednolite źródła, mogą występować łącznie w różnych konfiguracjach m.in. ubóstwo, bezrobocie, zła sytuacja mieszkaniowa, przemoc w rodzinie, uzależnienia.

Jak wskazują dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej liczba osób, którym udzielono wsparcia z powodu bezdomności wykazuje tendencję rosnącą

w latach 2015-2019. Zanotowano wzrost z 32 rodzin z 39 osobami w rodzinach w 2015 roku do 45 rodzin z 46 osobami w rodzinach w 2019 roku. Może to wskazywać na dalsze rosnące zapotrzebowanie na usługi skierowane do osób w kryzysie bezdomności.

Tabela 4. Rodziny objęte pomocą społeczną z tytułu bezdomności w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Bezdomność – liczba rodzin	32	37	42	37	45
Bezdomność – liczba osób w rodzinach	39	47	42	37	46

Przez cały rok Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy ze Strażą Gminną jako organem powołanym do utrzymania porządku i bezpieczeństwa na terenie gminy, rozwiązuje bieżące problemy osób bezdomnych, zapewniając podstawowe potrzeby i kierując do schroniska. W okresie jesienno-zimowym organizowane było wsparcie zabezpieczające osoby w kryzysie bezdomności w miejscach publicznych i niemieszkalnych wspólnie z Policją i Strażą Gminną.

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Zapewnienie schronienia jest zadaniem obowiązkowym gminy do realizacji, które w latach 2015-2019 generowało coraz większe nakłady. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w formie schronienia wzrosła o prawie połowę (45,5%, z 33 do 48 osób), co wpłynęło na znaczne zwiększenie kwoty na to świadczenie, bo aż o 124,2%, z 196 431 zł do 440 380zł.

2.5. Wspieranie rodziny, w tym rodzin bezradnych opiekuńczo-wychowawczo

W ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały określone zadania własne gmin do realizacji w zakresie wspierania rodziny biorąc pod uwagę w szczególności dobro dzieci, które do harmonijnego rozwoju potrzebują wyjątkowej ochrony i pomocy ze strony dorosłych.

Na terenie Gminy Pruszcz Gdański głównym inicjatorem i organizatorem pracy z rodziną (przy udziale wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami) przeżywającą trudności w pełnieniu swoich funkcji jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w budowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Potrzeba systemowego rozwiązywania istotnych problemów społecznych, gwarantującego koordynację, rozwój i innowacyjność oraz szybkość interwencji przy jednoczesnym zapewnieniu dobrego przepływu informacji – uzasadnia budowanie programów profilaktyki i opieki na dzieckiem i rodziną. Działania podejmowane były w oparciu o przyjęte Programy wspierania rodziny w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2016-2018 oraz 2019-2021. Wśród zakładanych celów Programu są m.in. stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji, poprzez wzmacnianie jej roli i wartości, podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny.

Jedną z przesłanek do udzielenia pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w Gminie Pruszcz Gdański liczba rodzin z tym problemem spadała do 2018 roku, w którym 106 rodzinom przyznano pomoc z tego tytułu, w 2019 roku liczba ta wzrosła do 118. W przypadku potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2015-2016 wsparto 94-98 rodzin, a w latach 2017-2019 nastąpił znaczny stały spadek – w każdym roku udzielono pomocy między 55 a 58 rodzinom.

Tabela 5. Rodziny objęte pomocą społeczną z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz potrzeby ochrony macierzyństwa, rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R, sprawozdanie WRiSPZ-G.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – liczba rodzin	134	141	114	106	118
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – liczba osób w rodzinach	402	438	380	367	401
Potrzeba ochrony macierzyństwa – liczba rodzin	98	94	58	55	57
Potrzeba ochrony macierzyństwa – liczba osób w rodzinach	499	469	308	288	285
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny w całym roku	18	19	26	34	38

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania do realizacji przez gminę: wsparcie asystenta rodziny, powoływanie rodzin wspierających i prowadzenie placówek wsparcia dziennego. W Gminie Pruszcz Gdański nie powoływano rodzin wspierających, nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego. Pomimo braku placówek, na terenie Gminy działa 8 Świetlic Opiekuńczo-Wychowawczych, do których uczęszczają dzieci i młodzież w wieku szkolnym, w tym z rodzin niepełnych, dysfunkcyjnych, dotkniętych problemem alkoholowym oraz z rodzin prawidłowo funkcjonujących. Świetlice wspierają rodziców w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. W ramach prowadzonych zajęć kierunkowano proces socjalizacji – rozwijano u dzieci zainteresowania, przekazywano prawidłowe wzorce, normy i systemy wartości, rozwijano umiejętności samodzielnego organizowania korzystnych i sprzyjających zdrowiu form spędzania czasu wolnego. Uczestnictwo w zajęciach korzystnie wpłynęło na funkcjonowanie uczestników w grupie rówieśniczej, poprawiło umiejętność nawiązywania prawidłowych relacji, umiejętność pracy indywidualnej i grupowej, umiejętność konstruktywnego odreagowania napięć, stworzyło szansę na powstawanie nowych więzi koleżeńskich, rozwinęło kreatywność i wyobraźnię.

Aktywnie wykorzystywanym narzędziem w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych było wsparcie asystentów rodziny, którzy prowadzili pracę z rodziną na uzasadniony wniosek pracownika socjalnego, ale także na podstawie postanowienia Sądu lub na wniosek rodziny. Zgodnie z ustawą asystent rodziny prowadzi pracę za zgodą i przy aktywnym udziale rodziny oraz pobudza ją do aktywnego współdziałania. Praca z rodziną jest organizowana lub kontynuowana również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, nastawiona na podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Głównym zadaniem asystenta rodziny jest prowadzenie pracy z rodzinami biologicznymi, polegającej na udzielaniu pomocy w poprawie ich sytuacji życiowej oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw rodzicielskich w celu prawidłowego sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent rodziny prowadzi z rodziną treningi kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego oraz dbania o zdrowie. Asystent w jednym czasie może prowadzić pracę z nie więcej niż z 15 rodzinami. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny wzrastała, z 1 w 2015 roku do 3 w 2019 roku. Przełożyło się to na wzrastającą liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta, z 18 do 38.

Do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Udział gminy w finansowaniu pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i placówkach wynosi 10% - w pierwszym roku, w drugim roku - 30%, w trzecim roku i latach następnych - 50%. W każdym roku w latach 2015-2019 liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z terenu gminy wahała się między 34 a 43 dzieci (2019 - 39 dzieci), jednakże koszty systematycznie wzrastały, z 154 116 zł do 329 007 zł (+113,5%).

Poradnictwo specjalistyczne - w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, organizowane było przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

2.6. Kształcenie mieszkańców i mieszanek Gminy

W Gminie Pruszcz Gdański nie działają żłobki prowadzone przez samorząd. Osoby fizyczne w ramach prowadzonej działalności gospodarczej prowadziły 7 żłobków na 140 miejsc w 2019 roku (wzrost o 21 w stosunku do roku poprzedniego). Pomimo wzrostu liczba miejsc w żłobkach nie zaspokaja bieżących potrzeb.

Rada Gminy Pruszcz Gdański, biorąc pod uwagę lokalne potrzeby w zakresie świadczeń na rzecz rodziny, ustanowiła w 2016 roku na wniosek Wójta Gminy Pruszcz Gdański w drodze uchwały, dla osób zamieszkałych na terenie Gminy Pruszcz Gdański świadczenie pn. „Bon opiekuńczy” dla rodzin z dziećmi w wieku do lat 3. Świadczenie to zostało ustalone w odpowiedzi na potrzeby rodzin z małymi dziećmi, chcącymi wrócić na rynek pracy i aktywnie wykonywać prace zarobkowe, korzystających z usług żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów na terenie Gminy Pruszcz Gdański. Dofinansowanie wynosi 300 zł miesięcznie na dziecko i przysługuje rodzicom posiadającym dziecko w wieku do lat 3, spełniającym warunki określone w uchwale nr XXII/51/2016 Rady Gminy Pruszcz Gdański z dnia 27 lipca 2016 roku w sprawie wprowadzenia świadczenia pieniężnego „Bon opiekuńczy” dla rodzin z dziećmi w wieku do lat 3.

Tabela 6. Liczba wypłaconych świadczeń „Bon opiekuńczy” w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2017-2020. Źródło: Dane własne.

W zasobach gminy było łącznie 21 przedszkoli z 2 332 miejscami, w tym 2 przedszkola publiczne prowadzone na zlecenie gminy (385 miejsc), 5 przedszkoli publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne (610 miejsc) oraz 14 przedszkoli niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne (1 019 miejsc), a 318 miejsc w tzw. punktach przedszkolnych znajdujących się przy szkołach podstawowych na terenie gminy.

Gmina w swoich zasobach posiada także 8 szkół publicznych w poszczególnych miejscowościach: Łęgowo, Wojanowo, Borkowo, Straszyn, Rotmanka, Przejazdowo, Wiślina, Wiślinka,

2.7. Wsparcie osób starszych i z niepełnosprawnościami

Starzenie się społeczeństwa jest procesem powszechnym występującym w całej Polsce. Wzrastający udział osób starszych w populacji przy niskim poziomie urodzeń i przedłużającym się przeciętnym trwaniu życia niesie konsekwencje dla funkcjonowania danej społeczności, jak i systemów zabezpieczenia społecznego. Odsetek osób w wieku 65 i więcej lat w Gminie Pruszcz Gdański na przestrzeni 5 lat tj. 2015-2019 wzrósł z 8,8 do 10,3% (+1,5%). Warto podkreślić, że dynamiczny wzrost ogólnej liczby ludności nie zminimalizował procesu starzenia się społeczeństwa. W tym samym okresie współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi również wzrósł z 12,5 do 15,2 (+2,7).

Wykres 4. Współczynniki obciążenia demograficznego w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: BDL GUS.

Porównując wartości wskaźników w Gminie Pruszcz Gdański z wartościami wskaźników w powiecie, województwie i kraju to są one znacząco niższe, tym samym korzystniejsze. Współczynnik obciążenia demograficznego 15,2 w gminie jest znacząco niższy niż w powiecie gdańskim 18,5, województwie pomorskim 25,5 i Polsce 27,2. Ponadto, jego wzrost w latach 2015-2019 w gminie na poziomie 2,7 jest mniej dynamiczny niż w pozostałych jednostkach terytorialnych, gdzie wyniósł od 3,2 do 4,4. Analogiczna sytuacja dotyczy porównania wzrostu odsetka osób starszych – w gminie 1,5%, w powiecie 1,8%, województwie 2,2% i kraju 2,3%.

Tabela 7. Współczynniki obciążenia demograficznego w Gminie Pruszcz Gdański, powiecie gdańskim, województwie pomorskim i Polsce w latach 2015-2019. Źródło: BDL GUS.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi					
Polska	22,8	23,9	25,0	26,1	27,2
Województwo pomorskie	21,3	22,4	23,4	24,5	25,5
Powiat gdański	15,3	16,0	16,9	17,6	18,5
Gmina Pruszcz Gdański	12,5	13,1	13,9	14,4	15,2
Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem					
Polska	15,8	16,4	17,0	17,5	18,1
Województwo pomorskie	14,7	15,3	15,8	16,4	16,9
Powiat gdański	10,8	11,2	11,7	12,1	12,6
Gmina Pruszcz Gdański	8,8	9,1	9,6	9,9	10,3

Naturalną konsekwencją zaawansowanego wieku jest pogorszenie się stanu zdrowia, zwiększona chorobowość, niepełnosprawność. Osoba z niepełnosprawnością to osoba, której stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe znaczące ograniczenia możliwości wykonywania czynności życiowych tj. samoobsługi, przemieszczania się, czynności manualnych, orientacji w otoczeniu, zdolności komunikowania się z innymi ludźmi oraz czynności związanych z uczeniem się, wykonywaniem pracy, życiem rodzinnym czy prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Uchwałą nr XLI/33/2018 Rada Gminy Pruszcz Gdański dnia 24 kwietnia 2018 roku przyjęła program z zakresu polityki społecznej „Karta Seniora w Gminie

Pruszcz Gdański”. Program realizowany jest na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Program „Karta Seniora w Gminie Pruszcz Gdański” skierowany jest do mieszkańców Gminy Pruszcz Gdański, którzy ukończyli 60 lat. Celem wprowadzenia karty seniora jest podniesienie jakości życia seniorów oraz zachęcenie ich do podejmowania aktywności w życiu społecznym. Posiadacze karty mogą korzystać z ofert „Firm przyjaznych Seniorom”, które przystąpiły w ramach programu do współpracy z Gminą Pruszcz Gdański i zaoferowały rabaty i zniżki w zakresie prowadzonej działalności. W programie uczestniczy 36 podmiotów udzielając rabatów od 5% do 50 % na świadczone usługi dla seniorów oraz nieliczne usługi bezpłatne. Wykaz podmiotów przyjaznych seniorom jest opublikowany na stronie internetowej Urzędu Gminy Pruszcz Gdański www.pruszczgdanski.pl w zakładce sprawy mieszkańców – karta seniora. Program z zakresu polityki społecznej „Karta Seniora w Gminie Pruszcz Gdański” realizowany jest od lipca 2018 roku. Do końca roku 2020 roku wydano 1 215 kart z czego 610 wydano w 2018 roku, 377 wydano w 2019 roku, a w 2020 roku wydanych zostało 228 kart

Celem zwiększenia bezpieczeństwa osób powyżej 60. roku życia z terenu gminy realizowano projekt pn. Bezpieczny Senior. W ramach działań rozpowszechniano wśród mieszkańców tzw. Koperty Życia, które zawierają najważniejsze informacje o stanie zdrowia, historię choroby, listę aktualnie zażywanych leków oraz kontakt do lekarza pierwszego kontaktu. Kolejnym programem, choć w niższej skali był program pn. Teleopieka, mający na celu zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych, niepełnosprawnych, chorych i innych pozostających samotnie w swoich domach. Użycie przycisku SOS ze specjalnie przygotowaną funkcją na telefonie stacjonarnym lub komórkowym osoby objętej tą formą wsparcia pozwala na szybką reakcję odpowiednich służb. W 2019 roku z programu skorzystało 8 osób z terenu Gminy Pruszcz Gdański.

Osoby, które własnym staraniem nie są w stanie zapewnić sobie podstawowych warunków życia obejmowane są pomocą społeczną. Przyznawane są świadczenia pieniężne i niepieniężne w celu zapewnienia jak najoptymalniejszej pomocy. Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu długotrwałej i ciężkiej

choroby nieznacznie zmieniała się w latach 2015-2018, by w 2019 roku osiągnąć najwyższą wartość 221 rodzin, 413 osób w rodzinach. Liczba rodzin korzystających z powodu niepełnosprawności także wskazywała na tendencję wzrostową w latach 2015-2017 (z 231 do 272), po roku stabilizacji (270 rodzin) nastąpił nieznaczny spadek do 259 rodzin, w których żyło 461 osób. Dane wskazują na w miarę stabilną sytuację w zakresie zapotrzebowania na pomoc.

Tabela 8. Rodziny objęte pomocą społeczną z tytułu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019 roku. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Niepełnosprawność – liczba rodzin	231	245	272	270	259
Niepełnosprawność – liczba osób w rodzinach	481	501	531	507	461
Długotrwała lub ciężka choroba – liczba rodzin	204	217	209	206	221
Długotrwała lub ciężka choroba – liczba osób w rodzinach	416	444	393	394	413

Pomimo wyżej wskazanych danych wzrasta liczba osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności bez zaopatrzenia emerytalno-rentowego oraz osób w wieku poprodukcyjnym bez dochodu. W ramach pomocy społecznej osobom tym przyznawany jest zasiłek stały i składka na ubezpieczenie zdrowotne finansowane ze środków administracji rządowej. W latach 2015-2019 systematycznie rosła liczba osób z zasiłkiem, z 141 do 181 osób, wzrost o 28,4%.

Świadczeniem niepieniężnym są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, które przyznawane są osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. W Gminie Pruszcz Gdański liczba osób objętych tą formą pomocy utrzymuje się na podobnym poziomie od 2015 roku tj. około 35 osób. Jednakże kwota świadczeń wzrosła o 9,7% (z 199 443 zł do 218 837 zł), pomimo zmniejszenia liczby godzin aż o 23,8% (z 23 472 do 17 897 godzin). Cena za godzinę usług wzrosła z 10,50 do 14,70 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminę. Zadanie zlecono organizacji pozarządowej do realizacji, która realizowała usługi głównie na rzecz dzieci i młodzieży z autyzmem. W latach 2015-2019 wraz ze wzrostem liczby osób (z 17 do 23), liczby godzin (z 4 154 do 6 180), wzrosła kwota świadczeń o 71% (z 119 223 zł do 203 858 zł).

Od 2019 roku zorganizowano opiekę wytchnieniową skierowaną do członków rodzin lub opiekunów wymagających wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności w ramach Programu rządowego, dofinansowania z Funduszu Solidarnościowego. Z Programu skorzystało 15 osób, w tym 6 dzieci.

Osoby starsze i z niepełnosprawnościami mogą korzystać z usług świadczonych w ośrodkach wsparcia tj. środowiskowym domu samopomocy. Ośrodki nie są prowadzone przez Gminę Pruszcz Gdański, jednakże zapewniona jest możliwość uczestnictwa mieszkańców gminy w środowiskowych domach samopomocy w Kolniku, Pruszczu Gdańskim i Krzywym Kole na zasadzie porozumienia między gminami.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (DPS). Zapotrzebowanie na tę formę pomocy wzrosło – w DPS w 2015 roku umieszczono 18 osób, w 2019 roku 22 osoby. Znacząco wzrosła kwota świadczeń ze względu na wyższe miesięczne koszty utrzymania mieszkańca i poziomu partycypowania mieszkańca i jego rodziny w kosztach utrzymania – wzrost o 57,5% do 694 734 zł. Ponadto gmina rozpoczęła współpracę z Rodzinnym Domem Pomocy (RDP) w Juszkowie umieszczając w nim początkowo 3 osoby. Obecnie na 8 dostępnych miejsc mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański zajmują 6 miejsc.

W 2019 roku Gmina przystąpiła do projektu „Aktywni – Samodzielni – Kreatywni w powiecie gdańskim”, którego liderem było Stowarzyszenie Podaj Rękę. Projekt był ukierunkowany na zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w lokalnej społeczności skierowany do 80 uczestników z powiatu gdańskiego – osób o różnym stopniu niesamodzielności w tym seniorów, osób niepełnosprawnych i z chorobami przewlekłymi i ich opiekunów.

2.8. Przemoc w rodzinie i interwencja kryzysowa

Problem przemocy w rodzinie to obszar działania w ramach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która określa zadania i obowiązki podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, w tym ośrodków pomocy społecznej.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania ze względu na swoją specyfikę – choć dotyczy każdej grupy społecznej, zawodowej, wiekowej i mimo swej powszechności, nie jest powszechnie ujawniana, więc statystyki nie uwzględniają wszystkich jej przypadków. Stosowanie przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej, innej, łącznie lub rozdzielnie niesie długotrwałe i destrukcyjne konsekwencje dla osób doświadczających przemocy.

Działania w obszarze realizowane były na podstawie obowiązującego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Pruszcz Gdański. W składzie Zespołu Interdyscyplinarnego powoływanego Zarządzeniem Wójta Gminy Pruszcz Gdański byli przedstawiciele wielu podmiotów m.in. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuratury, Sądu Rejonowego w Gdańsku – kuratorzy, Policji, Straży Gminnej, ochrony zdrowia, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz szkół. Do głównych zadań Zespołu należała ocena sytuacji problemowej osoby, rodziny, grup problemowych lub środowiska znajdujących się w sytuacji kryzysowej i podejmowanie planu działania w celu przywrócenia integralności rodziny, możliwości realizowania jej funkcji oraz udzielanie kompleksowej pomocy osobom, rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Obsługą techniczną i organizacyjną prac Zespołu

Interdyscyplinarnego zajmował się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wszczynana jest procedura Niebieska Karta. Po spadku liczby Kart w 2016 roku w porównaniu do 2015 roku, w każdym kolejnym roku liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty wzrastała – z 36 do 70, łącznie z kontynuowanymi z lat poprzednich. Najwięcej procedur wszczynanych było przez przedstawicieli Policji, następnie pracowników socjalnych. W każdym roku pedagodzy i psychologowie szkolni oraz przedstawiciele ochrony zdrowia zakładali Niebieską Kartę, co świadczy o wysokiej świadomości występowania problemu przemocy w rodzinie. Do każdej procedury powoływano grupę roboczą, której członkowie dokładnie analizują sytuację rodziny, w tym wnioskuje na podstawie spotkań z osobą/osobami, wobec której/których istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie oraz z osobą wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc.

Zespół w uzasadnionych przypadkach znęcania się nad rodziną, stosowania przemocy w każdym roku w latach 2015-2019 złożył 3 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej.

Wykres 5. Procedura Niebieska Karta w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019.
Źródło: Sprawozdanie ZI.

W ramach działań informacyjnych od 2015 roku na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej umieszczony jest informator dot. możliwości otrzymania pomocy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pracownicy zaangażowani w rozwiązywanie problemu przemocy, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego powoływanego do rozwiązywania problemów społecznych w środowisku lokalnym, członkowie grup roboczych brali udział w różnorodnych szkoleniach w każdym roku.

2.9. Wzmacnianie aktywności lokalnej

Aktywność lokalna mieszkańców przyczynia się do budowania społeczności odpowiedzialnej, zaangażowanej w rozwój własnej społeczności, rozwiązywanie problemów w ramach własnych możliwości i potencjału. To członkowie danej społeczności najlepiej znają zasoby i potrzeby mieszkańców, włączają najbardziej odpowiednie narzędzia do podwyższania jakości życia jej mieszkańców. Samodzielne działania budują poczucie sprawstwa, nie oczekiwanie na podejmowanie inicjatywy osób czy podmiotów spoza społeczności np. samorządu. Aktywność obywatelska i społeczna mieszkańców może być realizowana indywidualnie lub w ramach działania w organizacjach społecznych.

Wolontariat to wykonywanie nieodpłatnej pracy na rzecz innych ludzi spoza więzi rodzinno-przyjacielsko-koleżeńskich. Wolontariusz dobrowolnie i bez wynagrodzenia niesie pomoc, angażuje się w pracę na rzecz osób i instytucji działających w różnych obszarach życia społecznego (zgodnie z definicją Ogólnopolskiej Sieci Centrów Wolontariatu). Świadczenie wolontariatu przez mieszkańców jest także wskaźnikiem aktywności mieszkańców.

Wskaźnik obrazujący liczbę podmiotów społecznych tj. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców wskazuje na niższy zasób w Gminie Pruszcz Gdański (25 podmiotów) niż w powiecie gdańskim (29 podmiotów), województwie pomorskim (37) i Polsce (38). Różnica jest znacząca, pomimo i tak wzrastającej liczby podmiotów w gminie

w latach 2015-2019, w których wskaźnik wzrósł z 19 do 25 podmiotów w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców.

Tabela 9. Liczba podmiotów społecznych w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019 roku. Źródło: BDL GUS.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców	19	21	24	25	25
Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 000 mieszkańców	2	3	4	3	1

Tabela 10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Gminy Pruszcz Gdański z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Łączna kwota na zadania w programie współpracy	170 000	218 000	170 000	185 000	230 000
Liczba organizacji składających oferty	1	1	1	1	5
Liczba organizacji składających oferty wieloletnie	0	0	0	0	0
Liczba złożonych ofert	1	1	1	1	5
Liczba złożonych ofert 19a	0	0	0	0	0
Liczba umów	1	1	1	1	4
Liczba umów 19a	0	0	0	0	0
Kwota przyznanych dotacji – zadania jednoroczne	134 000	160 118	174 000	173 000	297 153
Kwota przyznanych dotacji – zadania wieloletnie	0	0	0	0	0
Kwota przyznanych dotacji 19a	0	0	0	0	0
Łączna kwota przyznanych dotacji, w tym:	134 000	160 118	174 000	173 237	297 153
Obszar: terapia na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi	134 000	160 118	174 000	173 237	232 553
Obszar: opłacanie składek	68 014	59 131	660 522	60 304	66 510

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
członkowskich z tytułu przynależności Gminy do stowarzyszeń					
Obszar: upowszechnianie działalności kulturalnej	0	0	0	0	6 300
Obszar: organizacja zajęć zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych	0	0	0	0	3 300
Obszar: ochrona zwierząt	0	0	0	0	55 000

Organizacje pozarządowe współpracowały z gminą realizując różnorodne akcje m.in. rozwożenie paczek świątecznych, koncert na rzecz osób potrzebujących, wydanie książki na rzecz dzieci potrzebujących. Gmina współdziałała w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł, w szczególności ze środków unijnych. Można wskazać niski udział zadań zleczanych organizacjom pozarządowym. Budowanie potencjału organizacji pozarządowych wymaga wzmacniania liderów lokalnych i ich organizacji, by wykonywali zadania na zlecenie.

2.10. Dostępne zasoby kadrowe i instytucjonalne

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi wykonywane są przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Ciepłowie. Zapewnienie wysokiej jakości usług wymaga zapewnienia odpowiednio przygotowanej kadry. W latach 2015-2019 liczba osób zatrudnionych do realizacji zadań pomocy społecznej wzrosła z 17 do 21 osób, z czego 1 osoba jako zastępca kierownika Ośrodka, 2 pracowników socjalnych oraz 1 osoba wykonująca inne zadania. W ramach wspierania rodziny zatrudniano asystentów rodziny i w tym aspekcie także zanotowano wzrost z 1 do 3 osób na tym stanowisku. Świadczy to o rozwoju kadry proporcjonalnie do wzrastającej liczby mieszkańców. Jednakże nie jest spełniony ustawowy wymóg jednego pracownika socjalnego na 2 000 mieszkańców. Pracownicy GOPS uczestniczą w szkoleniach, konferencjach,

seminariach dotyczących problemów społecznych oraz podnoszą kwalifikacje zawodowe.

Tabela 11. Zasoby kadrowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Cieplewie w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R, sprawozdanie WRiSPZ-G.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Kierownik, zastępca kierownika	1	1	1	2	2
Pracownicy socjalni ogółem, z tego:	8	9	10	10	10
Starszy specjalista pracy socjalnej	1	1	1	1	2
Specjalista pracy socjalnej	2	2	2	3	2
Starszy pracownik socjalny	4	5	5	3	4
Pracownik socjalny	1	1	2	3	2
Pozostali pracownicy	7	8	8	10	8
Asystenci rodziny	1	1	2	2	3

Pracownicy socjalni świadcząc pracę socjalną, diagnozują środowisko, wnioskuje o przyznanie pomocy w formie świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych. Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka. Stosunkowo trudne warunki pracy zmuszają do stałego wsparcia kadr w formie szkoleń, superwizji. Czynnikiem motywującym jest również zapewnienie stabilności zatrudnienia w obszarze pomocy społecznej poprzez dostosowywanie poziomu wynagrodzeń i dodatkowych form rozwoju pracowników.

Zasoby instytucjonalne w obszarze pomocy i wsparcia na terenie Gminy Pruszcz Gdański są ograniczone, jednak w realizacji zadań Gmina korzysta z instytucji działających w powiecie gdańskim tj. Środowiskowe Domy Samopomocy (na mocy Porozumień międzygminnych), Domy Pomocy Społecznej, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, PCPR. Na terenie gminy działają także instytucje prowadzone w ramach działalności gospodarczej

przez osoby fizyczne, które częściowo realizowały obowiązkowe zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

Na terenie Gminy Pruszcz Gdański prowadzone były przez Stowarzyszenia dwa schroniska dla osób bezdomnych – Schronisko WIGOR w Borkowie oraz schronisko Ryta w Wiślince, które zabezpieczają schronienie zarówno dla osób bezdomnych z terenu Gminy Pruszcz Gdański, jak i z terenu innych miast i gmin, nie tylko w powiecie gdańskim. Od 2019 roku w związku z wprowadzaniem minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, schronisko Ryta w Wiślince uruchomiło miejsca dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Łącznie w 2019 roku z 118 miejsc korzystało 160 osób bezdomnych.

Ponadto, na terenie Gminy działają 2 instytucje prywatne Dom Seniora w Rotmance oraz Dom Seniora w Jagatowie. Dodatkowo na mocy umowy zawartej między Gminą Pruszcz Gdański, a osoba fizyczna prowadzony jest Rodzinny Dom Pomocy w Juszkwie, który dysponował 6 miejscami dla osób starszych i niepełnosprawnych. Do RDD Złoty Wiek w Juszkwie w 2019 roku przyjęto 3 osoby z terenu gminy.

2.11. Analiza SWOT poszczególnych obszarów

RODZINA - piecza zastępcza, wsparcie rodzin z obszaru problemów opiekuńczo-wychowawczych; mieszkalnictwo / placówki wsparcia dziennego, mieszkania chronione

Co działa w gminie i powinno być kontynuowane:	Co nie działa, czego brakuje:
<ul style="list-style-type: none"> - programy dożywiania - asystentura - szkoły, przedszkola, żłobki - zajęcia w Ośrodku Kultury, kółka zainteresowań - sekcje fitness - bon opiekuńczy - świadczenia GOPS - poradnictwo prawne psychologiczne - świetlice wiejskie - szkoła dla rodziców przy wsparciu GKRPA - Karta Dużej Rodziny - gminne imprezy dla całych rodzin (teatrzyki, koncerty) 	<ul style="list-style-type: none"> - brak rodzin wspierających - niewystarczająca liczba mieszkań chronionych dla osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze lub rodziny zastępcze - ze względu na rozległość gminy trudność w powołaniu placówki wsparcia dziennego dla seniorów np. Dom Dziennego Pobytu, - brak w powiecie wsparcia terapeutycznego dla rodzin - niewystarczająca liczba inicjatyw oddolnych mieszkańców - niewystarczająca liczba działań międzypokoleniowych - niskie zainteresowanie współpracą z radą rodziców, współpracą ze szkołami

EDUKACJA - kształcenie ustawiczne (aktywizacja, integracja), kultura, edukacja ekologiczna

Co działa w gminie i powinno być kontynuowane:	Co nie działa, czego brakuje:
<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia edukacyjne prowadzone przez Straż Gminną i Policję, OSP - dostęp do zajęć pozalekcyjnych - działalność Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej - wyjazdy letnie dla dzieci - zajęcia komputerowe dla seniorów - warsztaty z edukacji ekologicznej - młodzieżowa rada gminy - Akademia seniora - realizacja szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych, edukacyjnych - gazetka gminna z informacjami edukacyjnymi - realizacja programów unijnych - dodatkowe zajęcia dla szkół - podnoszenie poziomu wykształcenia kadry pedagogicznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - brak nowych obszarów w zajęciach pozalekcyjnych: przedsiębiorczość, komunikacja, komunikacji i edukacji zdalnej - brak edukacji obywatelskiej /samorządów - niewystarczająca edukacja zdrowotna - edukacja o dziedzictwie lokalnym - zwiększenie dostępności do kultury (objazd po innych miejscowościach)

AKTYWNI SENIORZY – usługi opiekuńcze osób starszych –
niepełnosprawnych, chorych

Co działa w gminie i powinno być kontynuowane:	Co nie działa, czego brakuje:
<ul style="list-style-type: none"> – karta seniora – akademia seniora – szczepienia dla seniorów – cykliczna impreza Bal Seniora – program Nordic Walking i zajęcia ruchowe – usługi opiekuńcze – programy: opieka wytchnieniowa, asystent osoby niepełnosprawnej, usługi opiekuńcze do 75 r.ż. – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – koperty życia, teleopieka – dwa prywatne Domy Pomocy Społecznej Jagatowo, Rotmanka – rodzinny dom pomocy w Juszkowie – szlachetna paczka skierowana do seniorów (wolontariat) – Caritas program „Tak pomagam”, „Niemarnowanie żywności” (Straszyn, Borkowo, Arciszewo, Goszyn), Biedronka karta na zakupy – (150zł) – stowarzyszenie Przystanek Sztuka – zajęcia – zespół Senior Band Łęgowo – zajęcia artystyczne dla seniorów (OKSiBP) – obszar dotyczący seniorów w Strategii Rozwoju Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> – brak miejsc do organizowania opieki wytchnieniowej dziennej i całodobowej – brak instytucji pozarządowych do świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych - z wyłączeniem osób z zaburzeniami psychicznymi – ograniczona kampania informacyjna skierowana do seniorów – wolontariat międzysenioralny – rozproszenie zajęć na różne części gminy – niewystarczające sieci wsparcia – brak liderów w środowiskach – brak Rady Seniorów – niewystarczająca liczba osób do sprawowania usług opiekuńczych

PROBLEMY SPOŁECZNE, uzależnienia, przemoc, bezdomność

Co działa w gminie i powinno być kontynuowane:	Co nie działa, czego brakuje:
<ul style="list-style-type: none"> - schroniska dla mężczyzn - schroniska dla kobiet - schroniska z usługami opiekuńczymi - współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego - współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Tczewie oraz Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Gdańsku - współpraca z kuratorami społecznymi i zawodowymi - punkty konsultacyjne do spraw uzależnień (Straszyn Cieplewo), - porady prawne - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Rusocinie - Zespół Interdyscyplinarny - Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - współpraca z bankiem żywności - CARITAS i Akcją Humanitarną „ŻYCIE” - zajęcia profilaktyczne w szkołach, przedszkolach - szkolenia dla asystentów rodzin, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak możliwości zabezpieczenia bezdomnych kobiet z dziećmi i kobiet w ciąży (zadanie powiatu) - niewystarczające systemowe wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i osób podejrzanych o stosowanie przemocy (zadanie gminy i powiatu) - brak miejsca dla osób bezdomnych pod wpływem alkoholu (noclegownia, ogrzewalnia, pogotowie socjalne) - brak dostępu do psychiatrii dziecięcej - niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych na potrzeby osób zagrożonych bezdomnością - brak bonu żywnościowego (albo jadłodajni prowadzonej przez Spółdzielnię Socjalną)

Co działa w gminie i powinno być kontynuowane:

- pracowników socjalnych,
nauczycieli
- realizacja programu profilaktyki uzależnień
- promowanie zdrowego trybu życia poprzez organizację programów nordic walking, fitness, biegi
- konkursy plastyczne w zakresie uzależnień i ekologii
- konkursy dla organizacji pozarządowych
- bus profilaktyczny – zajęcia we wszystkich miejscowościach

Co nie działa, czego brakuje:

AKTYWIZACJA LOKALNA, integracja, imigranci, więzi lokalne, współpraca międzysektorowa;

Podnoszenie standardów pracy w gminie, instytucje, placówki, sieciowanie

Co działa w gminie i powinno być kontynuowane:	Co nie działa, czego brakuje:
<ul style="list-style-type: none">- działalność Rady Pożytku Publicznego- możliwość uczestniczenia w konkursach dla NGO- cykliczne biegi- Akademia Seniora- działania kulturalno-sportowe OKSiBP- Festiwal Teatrów Objazdowych- Bal Seniora- spotkania w ramach Otwarty Urząd- Dożynki- Koła Gospodyń Wiejskich- sekcje sportowe, lokalne rozrywki między sołectwami- Ochotnicza Straż Pożarna- Konkurs o Prawach Dziecka,- konkursy gminne międzyszkolne- Zespół Pieśni i Tańca Jagódki- Senior Band- działalność Mediateki w Starszynie	<ul style="list-style-type: none">- brak punktów informacji dla imigrantów w powiecie- niewystarczająca liczba akcji wolontaryjnych,- niewystarczająca współpraca między sektorami NGO / prywatnym rynkiem / samorządem- niewystarczająca liczba konsultacji społecznych/dialogu społecznego- niewystarczająca oferta dla młodzieży szkół ponadpodstawowych

3. Część trzecia Strategii – programowa

3.1. Wizja rozwoju Gminy Pruszcz Gdański

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pruszcz Gdański jest określenie priorytetów dla rozwoju społecznego na najbliższe lata oraz zidentyfikowanie wyzwań, którym gmina będzie musiała sprostać w tym okresie.

Gmina Pruszcz Gdański obszarem skutecznego rozwiązywania problemów społecznych oraz obszarem realizacji wyzwań społecznych na rzecz swoich mieszkańców

Zawarte w niniejszej Strategii zadania do zrealizowania wychodzą poza dotychczasowe rozumienie pomocy społecznej jako wsparcia finansowego dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji materialnej. Tak rozumiana pomoc społeczna byłaby tylko redystrybucją dochodu narodowego i stanowiła doraźną pomoc dla beneficjentów.

Realizacja zadań założonych w Strategii spowoduje wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin, które podejmują wysiłki mające na celu polepszenie swojej sytuacji. Tylko poprzez wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i kadrowych instytucji społecznych przy jednoczesnej postawie aktywności osób i rodzin zamieszkujących Gminę Pruszcz Gdański jest możliwość trwale poprawić jakość życia wszystkich jego mieszkańców, a także rozwiązać problemy społeczne dotyczące w szczególności osoby najgorzej sytuowane, chroniąc ich tym samym przed ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Po analizie problemów społecznych wybrano następujące obszary strategiczne:

- 1. RODZINA – wsparcie rodzin z obszaru problemów opiekuńczo – wychowawczych, piecza zastępcza, placówki wsparcia dziennego, mieszkalnictwo, mieszkania chronione**
- 2. EDUKACJA / kształcenie ustawiczne (aktywizacja, integracja), kultura, edukacja ekologiczna**
- 3. AKTYWNI SENIORZY – usługi opiekuńcze osób starszych – niepełnosprawnych, chorych**
- 4. PROBLEMY SPOŁECZNE, uzależnienia, przemoc, bezdomność, imigranci**
- 5. AKTYWIZACJA I ROZWÓJ LOKALNY, integracja, więzi lokalne, współpraca międzysektorowa, instytucje, placówki, sieciowanie**

3.2. Cele strategiczne, operacyjne i działania do realizacji

Strategia będzie realizowana przez pięć celów strategicznych, mających charakter ogólny. Cele strategiczne odpowiadają wyznaczonym priorytetowym obszarom. Celom strategicznym są podporządkowane cele szczegółowe i kierunki działań. Dodatkowo wskazano podmioty wiodące i odpowiedzialne za realizację strategii. Dokument zawiera także wskaźniki ułatwiające dokonywanie oceny stopnia realizacji strategii.

Założono, że koniecznym jest wyznaczenie takich celów strategicznych, które z jednej strony umożliwią władzom Gminy Pruszcz Gdański ograniczenie głównych problemów i zagrożeń społecznych, a z drugiej pozwolą na skuteczną realizację zaplanowanych działań, będących odpowiedzią na wzrastające potrzeby osób i rodzin, oraz tendencje demograficzne i społeczne w gminie.

CEL STRATEGICZNY 1

Systematyczne wspieranie rodziny i dbanie o prawidłowy rozwój dzieci w środowisku rodzinnym

CEL STRATEGICZNY 2

Edukacja wieloobszarowa – uczenie się przez całe życie w różnych obszarach

CEL STRATEGICZNY 3

Prowadzenie polityki włączającej wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

CEL STRATEGICZNY 4

Skuteczne reagowanie na aktualne zagrożenia i nowe zjawiska społeczne

CEL STRATEGICZNY 5

Dynamiczny rozwój lokalny i silne więzi społeczne

3.2.1. Cel strategiczny 1. Systematyczne wspieranie rodziny i dbanie o prawidłowy rozwój dzieci w środowisku rodzinnym

Rodzina jest podstawą społeczeństwa, decyduje o jego obliczu. To rodzina ustala pewne normy postępowania, które później są przenoszone na całe społeczeństwo, niezależnie od jego kultury czy religii. Wzorce utrwalone już od najwcześniejszych lat życia człowieka, system wartości, reguły postępowania, stosunki panujące w tej małej grupie decydują o wyglądzie większych grup społecznych: społeczności szkolnej, pracowniczej czy wreszcie społeczeństwu jako całości.

Troska o rodzinę towarzyszy społeczeństwom niemal od zawsze z uwagi na wartość jaką przedstawia ona zarówno dla jednostki jak i dla samego społeczeństwa. Ważne jest zauważanie i reagowanie na problemy, których rodzina doświadcza w zmieniających się czasach i społeczeństwach. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Dzieciom, których, ze względu na ich dobro, nie można pozostawić we własnych rodzinach, należy zapewnić opiekę zastępczą, która powinna być najbardziej jak to możliwe zbliżona do opieki rodzicielskiej.

Cel operacyjny 1.1

Realizacja usług społecznych na rzecz rodziny

Działania:

1. wprowadzanie innowacyjności w pracy socjalnej polegającej na rozdzieleniu pracy socjalnej od świadczeń i poprawianie przez to wizerunku pomocy społecznej w Gminie Pruszcz Gdański
2. świadczenie wsparcia specjalistycznego dla rodzin: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego
3. doskonalenie usługi asystentury na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi

4. zapewnienie środowiskowych form wsparcia dla rodzin
5. tworzenie optymalnych warunków dla kształtowania umiejętności wychowawczych rodziców np. szkoła dla rodziców
6. kształtowanie świadomości społecznej, realizacja akcji promujących rodzinę jako wartości najważniejszej

Cel operacyjny 1.2

Współpraca i integracja sposobami na rozwiązywanie problemów rodzin

Działania:

1. wspieranie inicjatyw międzypokoleniowych
2. kontynuacja i rozwój różnorodnych form aktywności rodzin (kółka zainteresowań)
3. promowanie działań środowiskowych na rzecz rodzin

Cel operacyjny 1.3

Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz wspierania dzieci z Gminy Pruszcz Gdański zagrożonych odebraniem i odebranych z rodziny biologicznej

Działania:

1. intensywna praca socjalna na rzecz rodzin z Gminy Pruszcz Gdański, oddziaływania interdyscyplinarne wobec rodzin
2. pogłębianie współpracy gminy z PCPR w zakresie bezzwłocznego zabezpieczania dzieci z Gminy Pruszcz Gdański odebranych z rodziny biologicznej
3. wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych
4. podniesienie poziomu usług świadczonych na rzecz osób opuszczających pieczę zastępczą.

Cel operacyjny 1.4

Stałe wzmacnianie i profesjonalizacja kadr pracujących z rodziną rozwiązujących problemy opiekuńczo-wychowawcze

Działania:

1. szkolenia dla pracowników socjalnych i pozostałych kadr pomocy społecznej
2. kampanie społeczne propagujące pracę socjalną

3.2.2. Cel strategiczny 2. Edukacja wieloobszarowa – uczenie się przez całe życie w różnych obszarach

Edukacja to nieustanny proces zdobywania wiedzy, doświadczenia, kompetencji i umiejętności, to proces uczenia się przez całe życie. Strategia zakłada, że edukacja jest związana z kreowaniem postaw i zachowań, niezbędnych w nowoczesnym i demokratycznym społeczeństwie i służących jego ciągłemu rozwojowi.

Dobra Edukacja to kształcenie pozwalające realizować cele rozwojowe, wychowawcze i zawodowe dzieci i młodzieży, ale też podstawa świadomego, spełnionego realizowania swoich celów osób dorosłych, a nawet seniorów. Edukacja to fundament rozwoju społecznego i kulturowego.

Strategia rozwoju w zakresie edukacji i wynikające z niej cele oraz działania mają prowadzić do podniesienia jakości i dostępności edukacji tak, aby stworzyć każdemu mieszkańcowi, w tym także osobom ze specjalnymi potrzebami, jak najlepsze warunki sprzyjające osiągnięciu wysokiej jakości i efektywności kształcenia, podnoszeniu atrakcyjności edukacji i powiązaniu jej z rynkiem pracy. W konsekwencji doprowadzić do rozwoju gminnej oświaty, a co za tym idzie – rozwoju osobistego mieszkańców gminy.

Cel operacyjny 2.1

Rozwój usług edukacyjnych dla różnych grup społecznych

Działania:

1. prowadzenie edukacji dla dorosłych, szczególnie w zakresie dostosowania się do nowych umiejętności i potrzeb rynku pracy (OKiBP, szkoły)
2. podnoszenie jakości edukacji włączającej dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
3. realizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej
4. rozwój edukacji seniorów
5. zajęcia komputerowe dla seniorów
6. warsztaty z edukacji ekologicznej

Cel operacyjny 2.2

Dopasowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb i zmian społecznych

Działania:

1. kształcenie w nowych obszarach w zajęciach pozalekcyjnych: przedsiębiorczość, komunikacja
2. wspieranie i rozwijanie edukacji ustawicznej
3. motywowanie uczniów i wspieranie ich w osiągnięciu wysokich wyników edukacyjnych oraz w kształtowaniu swojego przyszłego statusu zawodowego i konkurencyjności na rynku pracy

Cel operacyjny 2.3

Podnoszenie kompetencji nauczycieli i kadr edukacyjnych w Gminie Pruszcz Gdański

Działania:

1. dbanie o system szkoleń dla kadry edukacyjnej w gminie, w tym, w zakresie wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
2. wspieranie samokształcenia i samorozwoju kadry
3. wykorzystanie zewnętrznych programów do rozwoju kształcenia zawodowego

Cel operacyjny 2.4

Wykorzystanie potencjału lokalowego i ludzkiego gminy do rozwijania usług na rzecz edukacji

Działania:

1. wzmocnienie integrującej roli szkół oraz tworzenie współpracy szkół ze środowiskiem lokalnym
2. tworzenie sieci współpracy międzysektorowej
3. stałe modernizowanie szkół i placówek oświatowych oraz doposażenie ich do możliwości realizacji potrzeb społecznych

3.2.3. Cel strategiczny 3. Prowadzenie polityki włączającej wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Starość i niepełnosprawność, które stają się udziałem coraz większej rzeszy ludzi, są trudnymi w życiu człowieka, o ile ten nie zostanie do tego odpowiednio przygotowany. Często towarzyszącymi starości i niepełnosprawności są samotność, poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym, życie w ubóstwie, choroby.

Osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi, w związku z tym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych osób oraz ich rodziny. Rodziny posiadające osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami wymagają szczególnej uwagi, jeżeli chodzi o ich edukację i społeczne włączanie oraz możliwości rehabilitacyjne. Istnieje konieczność ciągłego wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

Powszechne przygotowanie się do niepełnosprawności i starości stanowi zatem nowe wyzwanie dla współczesnych społeczeństw, które powinny położyć szczególny nacisk na edukację ku dobremu modelowi przeżywania niepełnosprawności i starości, w tym na motywowanie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami do aktywności zarówno w sferze fizycznej, jak też intelektualnej.

Nie mniej ważne w pracy z tymi grupami jest też wykorzystanie ich potencjału oraz kształtowanie świadomości społecznej dotyczącej pozytywnego wizerunku aktywnego starzenia się oraz pozytywnego postrzegania osób z niepełnosprawnościami.

Wyrównywanie szans osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym jest długotrwałym procesem niesienia pomocy, aby mogły one wziąć na siebie pełną lub częściową odpowiedzialność kreowania swojego życia jako pełnoprawni członkowie społeczeństwa.

Jednym z procesów służących wyrównywaniu szans osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym jest ich integracja, której celem jest

umożliwienie osobom poszkodowanym prowadzenie normalnego życia i na takich samych warunkach jak innym członkom społeczeństwa. Integracja zakłada udostępnienie tym osobom wszystkich typów zdobyczy kulturowych i form wypoczynku, z których korzystają osoby zdrowe.

W strategii zakłada się stworzenie efektywnego systemu wspierania osób starszych i osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin poprzez prowadzenie polityki włączającej.

Cel operacyjny 3.1

Poprawa dostępu do usług społecznych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Działania:

1. podjęcie inicjatyw w celu zwiększenia usług opiekuńczych i zaangażowania NGO do ich realizacji
2. zapewnianie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług opieki wytchnieniowej
3. rozwój wsparcia instytucjonalnego dziennego i całodobowego dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami (edukacja, opieka, wsparcie środowiskowe)
4. wspieranie rozwoju i dostępności nowoczesnych form usług społecznych (karta seniora, opieka wytchnieniowa, szczepienia, koperta życia, teleopieka, szlachetna paczka), itd.
5. zabezpieczenie wykwalifikowanej kadry do realizacji zadań na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Cel operacyjny 3.2

Przygotowywanie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami do pełnienia ról społecznych

Działania:

1. wspieranie funkcjonowania osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym
2. dbanie o dostosowanie transportu publicznego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych
3. zwiększenie oferty turystycznej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych
4. dbanie o dostępność przestrzeni publicznych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Cel operacyjny 3.3

Wzmacnianie działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Działania:

1. tworzenie programów profilaktycznych dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych
2. stała oferta zajęć i imprez dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami ujęta w stałym kalendarzu imprez
3. dbanie o rozwój wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami i osób starszych
4. zwiększenie wykorzystania środków finansowych zewnętrznych do racjonalnego wsparcia osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Cel operacyjny 3.4

Wspieranie rodzin i opiekunów osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Działania:

1. zapewnienie usługi wytchnieniowej i miejsc do jej realizacji na terenie gminy
2. zapewnienie dostępu do informacji dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i ich rodzin (strona na FB, Echo Pruszcza, Sołectwa)
3. dbanie o dostępność usług społecznych w różnych regionach gminy, rozproszenie realizacji usług

Cel operacyjny 3.5

Kształtowanie świadomości społecznej dotyczącej praw i wizerunku osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Działania:

1. kampanie społeczne na temat praw osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi
2. podejmowanie działań w celu powoływania rad seniorów i rad ds. osób z niepełnosprawnościami

3.2.4. Cel strategiczny 4. Skuteczne reagowanie na aktualne zagrożenia i nowe zjawiska społeczne

W dynamicznie rozwijającym się społeczeństwie bardzo ważna jest obserwacja i szybkie reagowanie na pojawiające się różne zagrożenia i zjawiska społeczne. Oznacza to otwartość i dostrzeganie nowych wyzwań, których nie unikniemy, które już funkcjonują i będą się rozwijać.

Do realizacji takich działań samorząd może włączyć instytucje pozarządowe i społeczne oraz organizacje wspierające różne grupy społeczne np. niepełnosprawnych, cudzoziemców, bezrobotnych, uzależnionych.

Cel operacyjny 4.1

Profilaktyka zagrożeń i nowych zjawisk społecznych

Działania:

1. wprowadzanie różnych form profilaktyki dla zauważonych nowych zagrożeń społecznych
2. zapewnianie odpowiedniej liczby specjalistów i odpowiedniej bazy lokalowej do prowadzenia działań profilaktycznych
3. realizacja programu profilaktyki uzależnień
4. promowanie zdrowego trybu życia poprzez organizację programów nordic walking, fitness, biegi, konkursy plastyczne dot. uzależnień, itd.
5. kontynuacja zajęć typu bus profilaktyczny- prowadzenie zajęć we wszystkich miejscowościach
6. zwiększenie liczby miejsc na sport i rekreację dla młodzieży

Cel operacyjny 4.2

Zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób zagrożonych konsekwencjami nowych zjawisk społecznych

Działania:

1. występowanie do PCPR o podejmowanie działań w kierunku zabezpieczenia miejsc dla kobiet z dziećmi i kobiet w ciąży
2. rozwijanie usług w formie schronisk dla różnych grup osób bezdomnych
3. rozwijanie form mieszkań chronionych i wspomaganych
4. zapewnienie dostępności terapii uzależnień
5. zapewnianie usług psychiatry dziecięcego wspierającego dzieci i młodzież w pokonywaniu ich narastających problemów
6. działania zwiększające świadomość rodziców w zakresie konieczności społecznego reagowania na negatywne zjawiska społeczne, uświadamianie zagrożeń

Cel operacyjny 4.3

Organizowanie interwencji kryzysowej

Działania:

1. współpraca z gminami, z zespołami interdyscyplinarnym i innymi podmiotami
2. rozwój wsparcia dla ofiar przemocy i osób podejrzanych o stosowanie przemocy
3. wzmacnianie partnerskiej współpracy instytucji działających na rzecz przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym

3.2.5. Cel strategiczny 5. Dynamiczny rozwój lokalny i silne więzi społeczne

Spółeczność lokalna i tożsamość lokalna są niezbędne dla rozwoju społecznego i stawiania czoła wyzwaniom współczesnego świata. Nie ma silnych społeczności lokalnych, gdy nie ma liderów, bo to oni podejmują wysiłek budowania lokalnych społeczności. W każdym miejscu są takie osoby, tylko trzeba je znaleźć. Rola lidera polega przede wszystkim na włączaniu ludzi i uczeniu się z nimi aktywności. Wszystko zaczyna się od małych gestów i prostych działań, byle były skuteczne, bo dają poczucie sprawstwa i sensu.

Gmina Pruszcz Gdański potrzebuje aktywnych społeczności lokalnych: obywatelskich, myślących, stawiających dobro wszystkich ponad swoje indywidualne. Potrzebuje ludzi działających dla innych i potrafiących tych ludzi skupiać i wykorzystywać ich potencjał.

Dynamiczny rozwój lokalny wymusza poszukiwanie nowych metod radzenia sobie z wyzwaniami i rozwijanie różnego typu usług o charakterze wspierającym, pomocowym czy edukacyjnym. Przy ich realizacji wskazane jest podejmowanie szerokiej współpracy społeczności lokalnej, instytucji i organizacji działających na terenie gminy.

Cel operacyjny 5.1

Profesjonalizacja pomocy społecznej

Działania:

1. systematyczne wzmacnianie kadr Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez doksztalcanie i utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych oraz pracowników administracyjnych
2. doskonalenie systemu informacyjnego nt. możliwości udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców gminy, m.in. poprzez stronę internetową GOPS.

Cel operacyjny 5.2

Pobudzanie odpowiedzialności i aktywności społeczności lokalnej do działań na rzecz rozwoju gminy

Działania:

1. dbanie o podwyższanie aktywności społecznej i poziomu integracji mieszkańców
2. dbanie o rozwój konsultacji społecznych dot. tematów ważnych dla środowiska lokalnego gminy
3. kształtowanie świadomości społecznej i pobudzanie patriotyzmu lokalnego (znajomość historii, utożsamianie się z miejscem)
4. dbanie o rozwój infrastruktury niezbędnej do realizacji różnych form przedsięwzięć

Cel operacyjny 5.3

Dbanie o wzrost roli organizacji pozarządowych

Działania:

1. kontynuowanie działalności Rady Pożytku Publicznego

2. świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe
3. zwiększenie roli organizacji pozarządowych w świadczeniu usług z zakresu pomocy społecznej
4. rozwijanie współpracy władz lokalnych i GOPS z NGO
5. tworzenie i przyjmowanie wieloletnich programów współpracy z organizacjami pozarządowymi

Cel operacyjny 5.4

Wspieranie aktywności obywatelskiej i wolontariatu

Działania

1. promowanie idei wolontariatu i pozyskiwanie wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych
2. wyszukiwanie liderów wolontariatu i podejmowanie z nimi współpracy

Cel strategiczny 1. Systematyczne wspieranie rodziny i dbanie o prawidłowy rozwój dzieci w środowisku rodzinnym

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
1.1. Realizacja usług społecznych na rzecz rodziny	1.1.1. Wprowadzanie innowacyjności w pracy socjalnej polegającej na rozdzieleniu pracy socjalnej od świadczeń i poprawianie przez to wizerunku pomocy społecznej w gminie Pruszcz Gdański	GOPS, UG	liczba rodzin objętych pracą socjalną wg modelu rozdzielenia pracy socjalnej od świadczeń	Sprawozdawczość, dokumentacja własna GOPS
	1.1.2. Świadczenie wsparcia specjalistycznego dla rodzin: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego	GOPS, GKRPA, Szkoły, PCPR, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	liczba udzielonych porad: psychologicznych, pedagogicznych, prawnych	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	1.1.3. Doskonalenie usługi asystentury na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	GOPS	liczba rodzin korzystających z usługi asystentury	Sprawozdawczość, dokumentacja własna GOPS
	1.1.4. Zapewnienie środowiskowych form wsparcia dla rodzin	GOPS, UG, PCPR	liczba osób korzystających z oferowanych form wsparcia	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	1.1.5. Tworzenie optymalnych warunków dla kształtowania umiejętności wychowawczych	GOPS, GKRPA, PCPR, Poradnia	liczba osób korzystających z usług	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji

Cel strategiczny 1. Systematyczne wspieranie rodziny i dbanie o prawidłowy rozwój dzieci w środowisku rodzinnym				
Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
	rodziców np. szkoła dla rodziców	psychologiczno -pedagogiczna		
	1.1.6. Kształtowanie świadomości społecznej, realizacja akcji promujących rodzinę jako wartości najważniejszej	GOPS, GKRPA, OKSiBP	liczba realizowanych projektów	
1.2. Współpraca i integracja sposobami na rozwiązywanie problemów rodzin	1.2.1. Wspieranie inicjatyw międzypokoleniowych	GOPS, Szkoły, Sołtysi	liczba podjętych inicjatyw	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	1.2.2. Kontynuacja i rozwój różnorodnych form aktywności rodzin (kółka zainteresowań)	OKSiBP, Szkoły	liczba rodzin uczestniczących w formach aktywności	
	1.2.3. Promowanie działań środowiskowych na rzecz rodzin	GOPS, UG, OKSiBP	liczba działań promocyjnych	
1.3. Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz wspierania dzieci z gminy Pruszcz Gdański zagrożonych i odebranych z rodzin biologicznych	1.3.1. Intensywna praca socjalna na rzecz rodzin z gminy Pruszcz Gdański, oddziaływania interdyscyplinarne wobec rodzin	GOPS	liczba rodzin w intensywnej pracy socjalnej	Sprawozdawczość, dokumentacja własna
	1.3.2. Pogłębianie współpracy gminy z PCPR w zakresie bezwłocznego zabezpieczania dzieci z gminy Pruszcz Gdański odebranych z rodziny biologicznej	GOPS, PCPR, Sąd	liczba podjętych inicjatyw	Sprawozdawczość, dokumentacja własna

Cel strategiczny 1. Systematyczne wspieranie rodziny i dbanie o prawidłowy rozwój dzieci w środowisku rodzinnym

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
	1.3.3. Wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych	GOPS, Sąd, PCPR	liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych	poszczególnych instytucji
	1.3.4. Podniesienie poziomu usług świadczonych na rzecz osób opuszczających pieczę zastępczą	GOPS, PCPR	liczba usług na rzecz osób opuszczających pieczę zastępczą	
1.4. Stałe wzmacnianie i profesjonalizacja kadr pracujących z rodziną rozwiązujących problemy opiekuńczo-wychowawcze	1.4.1. Szkolenia dla pracowników socjalnych i pozostałych kadr pomocy społecznej	GOPS, ZI	liczba szkoleń i spotkań integracyjnych dla pracowników socjalnych	Sprawozdawczość, dokumentacja własna
	1.4.2. Kampanie społeczne propagujące pracę socjalną	GOPS, UG	liczba kampanii społecznych	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji

Cel strategiczny 2. Edukacja wieloobszarowa – uczenie się przez całe życie w różnych obszarach

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
2.1. Rozwój usług edukacyjnych dla różnych grup społecznych	2.1.1. Prowadzenie edukacji dla dorosłych, szczególnie w zakresie dostosowania się do nowych umiejętności i potrzeb rynku pracy (OKiBP, szkoły)	PUP, Szkoły, OKSiBP	liczba form edukacji dla dorosłych	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	2.1.2. Podnoszenie jakości edukacji włączającej dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Szkoły	liczba dzieci i młodzieży korzystających z edukacji włączającej	
	2.1.3. Realizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej	GOPS, OKSiBP, Szkoły, UG	liczba dzieci korzystających z działań	
	2.1.4. Rozwój edukacji seniorów	OKSiBP, UG	liczba seniorów korzystających z działań	
	2.1.5. Zajęcia komputerowe dla seniorów	UG, OKSiBP	liczba seniorów korzystających z zajęć	
	2.1.6. Warsztaty z edukacji ekologicznej	UG, Rady sołeckie	liczba przedsięwzięć	

Cel strategiczny 2. Edukacja wieloobszarowa – uczenie się przez całe życie w różnych obszarach

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
2.2. Dopasowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb i zmian społecznych	2.2.1. Kształcenie w nowych obszarach w zajęciach pozalekcyjnych: przedsiębiorczość, komunikacja	Szkoły	liczba podjętych inicjatyw	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	2.2.2. Wspieranie i rozwijanie edukacji ustawicznej	UG, Szkoły, NGO	liczba osób korzystających z edukacji ustawicznej	
	2.2.3. Motywowanie uczniów i wspieranie ich w osiągnięciu wysokich wyników edukacyjnych oraz w kształtowaniu swojego przyszłego statusu zawodowego i konkurencyjności na rynku pracy	Szkoły, UG	liczba podjętych inicjatyw	
2.3. Podnoszenie kompetencji nauczycieli i kadr edukacyjnych w gminie Pruszcz Gdański	2.3.1. Dbanie o system szkoleń dla kadry edukacyjnej w gminie, w tym, w zakresie wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	UG, Szkoły	liczba nauczycieli uczestniczących w systemie szkoleń	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	2.3.2. Wspieranie samokształcenia i samorozwoju kadry	UG, Szkoły	liczba nauczycieli uczestniczących w samokształceniu	
	2.3.3. Wykorzystanie zewnętrznych programów do rozwoju kształcenia	UG, Szkoły,	liczba wykorzystywanych	

Cel strategiczny 2. Edukacja wieloobszarowa – uczenie się przez całe życie w różnych obszarach

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
	zawodowego	PUP	programów	
2.4. Wykorzystanie potencjału lokalowego i ludzkiego gminy do rozwijania usług na rzecz edukacji	2.4.1. Wzmocnienie integrującej roli szkół oraz tworzenie współpracy szkół ze środowiskiem lokalnym	UG, Szkoły	liczba podjętych inicjatyw	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	2.4.2. Tworzenie sieci współpracy międzysektorowej	UG, Szkoły	liczba podjętych inicjatyw	
	2.4.3. Stałe modernizowanie szkół i placówek oświatowych oraz doposażenie ich do możliwości realizacji potrzeb społecznych	UG, Szkoły	liczba modernizowanych szkół i placówek oświatowych	

Cel strategiczny 3. Prowadzenie polityki włączającej wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
3.1. Poprawa dostępu do usług społecznych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	3.1.1. Podjęcie inicjatyw w celu zwiększenia usług opiekuńczych i zaangażowania NGO do ich realizacji	GOPS, UG, Szkoły	liczba usług opiekuńczych realizowanych przez NGO	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	3.1.2. Zapewnianie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług opieki wytchnieniowej	GOPS, UG, NGO	liczba osób korzystających z usług	
	3.1.3. Rozwój wsparcia instytucjonalnego dziennego i całodobowego dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami (edukacja, opieka, wsparcie środowiskowe)	GOPS, UG	liczba form wsparcia instytucjonalnego dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	
	3.1.4. Wspieranie rozwoju i dostępności nowoczesnych form usług społecznych (karta seniora, opieka wytchnieniowa, szczepienia, koperta życia, teleopieka, szlachetna paczka), itd.	GOPS, UG, NGO	liczba osób korzystających z poszczególnych usług	
	3.1.5. Zabezpieczenie wykwalifikowanej kadry do realizacji zadań na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	GOPS, NGO	liczba form wspierania kadry realizującej zadania na rzecz osób starszych	

Cel strategiczny 3. Prowadzenie polityki włączającej wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
			i z niepełnosprawnościami	
3.2. Przygotowywanie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami do pełnienia ról społecznych	3.2.1. Wspieranie funkcjonowania osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym	GOPS, Sołtysi, Środowisko lokalne	liczba podjętych inicjatyw	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	3.2.2. Dbanie o dostosowanie transportu publicznego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych	UG	liczba podjętych inicjatyw	
	3.2.3. Zwiększenie oferty turystycznej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych	OKSiBP, PCPR, OSiR	liczba ofert dla osób starszych i z niepełnosprawnościami	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	3.2.4. Dbanie o dostępność przestrzeni publicznych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	UG, Sołtysi	liczba podjętych inicjatyw	
3.3. Wzmacnianie działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób starszych i osób	3.3.1. Tworzenie programów profilaktycznych dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych	GOPS, UG, OKSiBP, OSiR	liczba programów	
	3.3.2. Stała oferta zajęć i imprez dla	UG,	liczba stałych zajęć	

Cel strategiczny 3. Prowadzenie polityki włączającej wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
z niepełnosprawnościami	osób starszych i osób z niepełnosprawnościami ujęta w stałym kalendarzu imprez	OKSiBP, OSiR	wynikająca z kalendarza imprez	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	3.3.3. Dbanie o rozwój wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami i osób starszych	Szkoły, GOPS, Sołtysi	liczba wolontariuszy pracujących z osobami starszymi i z niepełnosprawnościami	
	3.3.4. Zwiększenie wykorzystania środków finansowych zewnętrznych do racjonalnego wsparcia osób z niepełnosprawnościami i osób starszych	GOPS, UG	liczba osób starszych i z niepełnosprawnościami korzystających ze środków zewnętrznych	
3.4. Wspieranie rodzin i opiekunów osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	3.4.1. Zapewnienie usługi wytchnieniowej i miejsc do jej realizacji na terenie gminy	GOPS, PCPR, NGO	liczba godzin opieki wytchnieniowej	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	3.4.2. Zapewnienie dostępu do informacji dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i ich rodzin (strona na FB, Echo Pruszcza, Sołectwa)	UG, GOPS, OKSiBP, OSiR, Sołtysi	liczba form informacji	

Cel strategiczny 3. Prowadzenie polityki włączającej wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
	3.4.3. Dbanie o dostępność usług społecznych w różnych regionach gminy, rozproszenie realizacji usług	GOPS, UG	liczba podjętych inicjatyw	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
3.5. Kształtowanie świadomości społecznej dotyczącej praw i wizerunku osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	3.5.1. Kampanie i akcje społeczne na temat praw osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi	OKSiBP, UG, WTZ	liczba kampanii społecznych	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	3.5.2. Podejmowanie działań w celu powoływania rad seniorów i rad ds. osób z niepełnosprawnościami	UG	liczba podjętych działań	

Cel strategiczny 4. Skuteczne reagowanie na aktualne zagrożenia i nowe zjawiska społeczne

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
4.1. Profilaktyka zagrożeń i nowych zjawisk społecznych	4.1.1. Wprowadzanie różnych form profilaktyki dla zauważonych nowych zagrożeń społecznych	GOPS, Szkoły, ZI, UG - GKRPA	liczba form profilaktyki	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	4.1.2. Zapewnianie odpowiedniej liczby specjalistów i odpowiedniej bazy lokalowej do prowadzenia działań profilaktycznych	UG – GKRPA, Szkoły	liczba podjętych inicjatyw	
	4.1.3. Realizacja programu profilaktyki uzależnień	GKRPA,	liczba podjętych działań	
	4.1.4. Promowanie zdrowego trybu życia (organizacja programów nordic walking, fitness, biegi, konkursy plastyczne dot. uzależnień, itd.)	OSiR, OKSiBP	liczba akcji promocyjnych	
	4.1.5. Kontynuacja zajęć typu bus profilaktyczny – prowadzenie zajęć we wszystkich miejscowościach	GKRPA	liczba przeprowadzonych zajęć	
	4.1.6. Zwiększenie liczby miejsc na sport i rekreację dla młodzieży	UG	liczba podjętych inicjatyw	
4.2. Zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób	4.2.1. Występowanie do PCPR o podejmowanie działań w kierunku zabezpieczenia miejsc dla kobiet z dziećmi i kobiet w ciąży	PCPR	liczba podjętych inicjatyw	Sprawozdawczość, dokumentacja

Cel strategiczny 4. Skuteczne reagowanie na aktualne zagrożenia i nowe zjawiska społeczne

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
zagrożonych konsekwencjami nowych zjawisk społecznych	4.2.2. Rozwijanie usług w formie schronisk dla różnych grup osób bezdomnych	NGO	liczba podjętych inicjatyw	własna poszczególnych instytucji
	4.2.3. Rozwijanie form mieszkań chronionych i wspomaganych	UG, PCPR	liczba podjętych inicjatyw	
	4.2.4. Zapewnienie dostępności terapii uzależnień	GKRPA	liczba podjętych inicjatyw	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	4.2.5. Zapewnianie usług psychiatrii dziecięcego wspierającego dzieci i młodzież w pokonywaniu ich narastających problemów	GKRPA	liczba godzin usług psychiatrii dziecięcego	
	4.2.6. Działania zwiększające świadomość rodziców w zakresie konieczności społecznego reagowania na negatywne zjawiska społeczne, uświadamianie zagrożeń	Szkoły, GKRPA	liczba spotkań uświadamiających z rodzicami	
4.3. Organizowanie interwencji kryzysowej	4.3.1. Współpraca z gminami, z Zespołami Interdyscyplinarnym i innymi podmiotami	GOPS	liczba spotkań z Zespołami Interdyscyplinarnymi w gminach	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	4.3.2. Rozwój wsparcia dla ofiar przemocy i osób podejrzanych o stosowanie przemocy	ZI – GOPS, PCPR	liczba podjętych inicjatyw	
	4.3.3. Wzmacnianie partnerskiej	GOPS	liczba spotkań	

Cel strategiczny 4. Skuteczne reagowanie na aktualne zagrożenia i nowe zjawiska społeczne

Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
	współpracy instytucji działających na rzecz przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym		międzyinstytucjonalnych	

Cel strategiczny 5. Dynamiczny rozwój lokalny i silne więzi społeczne				
Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
5.1. Profesjonalizacja pomocy społecznej	5.1.1. Systematyczne wzmacnianie kadr Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez dokształcanie i utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych oraz pracowników administracyjnych	UG, GOPS	liczba nowych kierunków kształcenia	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	5.1.2. Doskonalenie systemu informacyjnego nt. możliwości udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców gminy, m.in. poprzez stronę internetową GOPS	UG, GOPS	liczba form przekazywania informacji	
5.2. Pobudzanie odpowiedzialności i aktywności społeczności lokalnej do działań na rzecz rozwoju gminy	5.2.1. Dbanie o podwyższanie aktywności społecznej i poziomu integracji mieszkańców	OKSiBP, Rady sołeckie, OSiR, UG	liczba podjętych inicjatyw	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	5.2.2. Dbanie o rozwój konsultacji społecznych dot. tematów ważnych dla środowiska lokalnego gminy	UG	liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych	
	5.2.3. Kształtowanie świadomości społecznej i pobudzanie patriotyzmu lokalnego (znajomość historii, utożsamianie się z miejscem)	UG, Uniwersytet III wieku	liczba podjętych inicjatyw	

Cel strategiczny 5. Dynamiczny rozwój lokalny i silne więzi społeczne				
Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
	5.2.4. Dbanie o rozwój infrastruktury niezbędnej do realizacji różnych form przedsięwzięć	UG	liczba podjętych inicjatyw	
5.3. Dbanie o wzrost roli organizacji pozarządowych	5.3.1. Kontynuowanie działalności Rady Pożytku Publicznego	UG	liczba spotkań Rady	Sprawozdawczość, dokumentacja własna poszczególnych instytucji
	5.3.2. Świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe	UG	liczba podjętych inicjatyw	
	5.3.3. Zwiększenie roli organizacji pozarządowych w świadczeniu usług z zakresu pomocy społecznej	UG, GOPS	liczba zadań realizowanych przez NGO	
	5.3.4. Rozwijanie współpracy władz lokalnych i GOPS z NGO	UG	liczba podjętych inicjatyw	
	5.3.5. Tworzenie i przyjmowanie wieloletnich programów współpracy z organizacjami pozarządowymi	UG	liczba programów	
5.4. Wspieranie aktywności obywatelskiej i wolontariatu	5.4.1. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwanie wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych	GOPS	liczba wolontariuszy współpracujących przy realizowaniu zadań	Sprawozdawczość, dokumentacja własna

Cel strategiczny 5. Dynamiczny rozwój lokalny i silne więzi społeczne				
Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika
	5.4.2. Wyszukiwanie liderów wolontariatu i podejmowanie z nimi współpracy	GOPS	liczba osób zainteresowanych rozwojem wolontariatu	poszczególnych instytucji

4. Zarządzanie realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański

Monitorowanie wdrażania i realizacji założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pruszcz Gdański na lata 2021-2025 jest głównym warunkiem realizacji celów określonych w tym dokumencie. Monitoring ten służyć ma systematycznej ocenie realizowanych działań, weryfikacji osiągniętych rezultatów i porównywaniu ich zgodności z celami strategicznymi. Z upływem czasu istotnym działaniem będzie ocena założeń, które mogą się dezaktualizować w związku ze zmianami sytuacji powiatu, regionu i kraju, a które mogą pojawić się na przestrzeni czasu obowiązywania strategii. W przypadku takich zmian konieczna będzie modyfikacja kierunków działania.

W celu prowadzenia stałego monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pruszcz Gdański 2021-2025, Wójt powoła zespół do spraw aktualizacji Strategii. Zespół składać się będzie z przedstawicieli władz samorządowych, pracowników ośrodka pomocy społecznej, przedstawicieli instytucji pomocowych z terenu gminy oraz organizacji pozarządowych.

Monitoring Strategii dokonywany będzie raz na rok. Zgromadzone dane i wnioski po przeprowadzeniu monitoringu zespół przekaze Wójtowi Gminy Pruszcz Gdański oraz mieszkańcom gminy. Monitoring realizacji Strategii umożliwi dokonanie okresowych analiz i ocen skutków wdrażanych zadań dla życia społecznego gminy.

5. Finansowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański

Środki finansowe na działania zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pruszcz Gdański na lata 2021-2025 będą stanowić:

- 1) Środki własne pochodzące z budżetu gminy,
- 2) Środki z budżetu państwa, w tym budżetu Wojewody Pomorskiego,
- 3) Budżet samorządu Województwa Pomorskiego,

- 4) Fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
- 5) Środki organizacji pozarządowych,
- 6) Środki z innych funduszy i grantów.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki gminy na bieżącą działalność. Czynnikiem utrudniającym szacowanie źródeł finansowania jest powstawanie dokumentów programowych nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Zakłada się, że cele i działania strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej Gminy Pruszcz Gdański i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również kierunkami starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie działalności.

Spis tabel

- Tabela 1. Odsetek mieszkańców w podziale na grupy wiekowe w Gminie Pruszcz Gdański, powiecie gdańskim, województwie pomorskim i Polsce w 2019 roku. Źródło: BDL GUS.
- Tabela 2. Rodziny objęte pomocą społeczną w formie świadczeń lub/i pracy socjalnej w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.
- Tabela 3. Rodziny objęte pomocą społeczną z tytułu ubóstwa i bezrobocia w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.
- Tabela 4. Rodziny objęte pomocą społeczną z tytułu bezdomności w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.
- Tabela 5. Rodziny objęte pomocą społeczną z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz potrzeby ochrony macierzyństwa, rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R, sprawozdanie WRiSPZ-G.
- Tabela 6. Liczba wypłaconych świadczeń „Bon opiekuńczy” w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2017-2020. Źródło: Dane własne.
- Tabela 7. Współczynniki obciążenia demograficznego w Gminie Pruszcz Gdański, powiecie gdańskim, województwie pomorskim i Polsce w latach 2015-2019. Źródło: BDL GUS.
- Tabela 8. Rodziny objęte pomocą społeczną z tytułu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019 roku. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.
- Tabela 9. Liczba podmiotów społecznych w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019 roku. Źródło: BDL GUS.
- Tabela 10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Gminy Pruszcz Gdański z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Tabela 11. Zasoby kadrowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Cieplewie w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R, sprawozdanie WRiSPZ-G.

Spis wykresów

- Wykres 1. Liczba ludności w podziale na płeć w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: BDL GUS.
- Wykres 2. Liczba ludności w podziale na funkcjonalne grupy wieku i płeć w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: BDL GUS.
- Wykres 3. Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Pruszcz Gdański w 2019 roku. Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03-R.
- Wykres 4. Współczynniki obciążenia demograficznego w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: BDL GUS.
- Wykres 5. Procedura Niebieska Karta w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2015-2019. Źródło: Sprawozdanie ZI.

